

Sivistystoimen palveluverkkoluonnos (2026–2036)

Palveluverkkotyöryhmän jäsenet

Sivistystoimi:

Mika Mäkelä, sivistystoimenjohtaja, pj.
Mika Heikura, koulutusjohtaja
Eila Rapala, varhaiskasvatuksen johtaja
Simo Varjonen, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Ilona Viinikka, sivistystoimen hallinto- ja kehittämispäällikkö

Elinvoima:

Anitta Ojanen, kaavoituspäällikkö
Marko Kankare, kaupunkikehitysjohtaja
Hannu Lindqvist, yleiskaavasunnittelija

Tilakeskus:

Antti Nikkanen, kiinteistöjohtaja
Adele Raunu, projektityöntekijä

Talous:

Sanni Isosomppi, johtava controller

Hallinto ja viestintä:

Mia Hyvärinen, viestintäpäällikkö
Taru Härkönen, strategiapäällikkö

Työryhmä on kuullut tarvittaessa kaupungin muita asiantuntijoita.

Luonnosta on korjattu:

11.2.2026 Tonttiarvotaulukko ja diskonttatut kustannukset nykytilanteen osalta sekä kiinteistöjen tonttiarvot
16.2.2026 Liitettä "Varhaiskasvatuksen toimipaikat ja niiden maksimikapasiteetit" korjattu laskenta kaavan kunnalliset pk:t yht kokonaismäärä oikeaksi.

Selvitys on hyväksytty xx.xx.xxxx

Johdanto.....	4
Palveluverkkoselvitystyön eteneminen.....	5
Palveluverkkoselvitys 2022	5
Palveluverkkoselvitys 2026 eteneminen.....	6
Sivistystoimen palveluverkon nykytilanne	9
Varhaiskasvatus	9
Perusopetus	11
Kiinteistöt ja kuntatekniikka.....	12
Tilakapasiteetti.....	12
Vuoden 2025 kiinteistökustannukset.....	13
Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tunnistettu korjaustarve	17
Väestönkehitys ja palvelutarpeen kehittyminen.....	18
Väestönkehitys.....	18
Palvelutarpeen kehittyminen.....	21
Yhdyskuntarakenteen kehittyminen	26
Lapsimäärän muutoksen vaikutus valtionosuusrahoitukseen.....	26
Kuntayhteistyö	28
Palveluverkkovaihtoehdot.....	30
Vaihtoehto 1	31
Vaihtoehto 2.....	33
Vaihtoehto 3.....	35
Vaihtoehto 4.....	37
Vaihtoehto 5.....	39
Vaihtoehto 6.....	41
Lapsivaikutusten arviointi.....	43
Liikenne	43
Kustannusvaikutukset.....	44
Kiinteistökustannukset	44
Nykytilanteen kiinteistökustannukset.....	44
Palveluverkkovaihtoehtojen kiinteistökustannukset	45
Kiinteistöjen tonttiarvot.....	49
Henkilöstövaikutukset.....	50

Johdanto

Hyvinkään kaupungin palveluverkkoa uudistetaan vastaamaan muuttuvan väestön, tilatarpeiden ja talouden asettamiin vaatimuksiin vuosina 2026–2036. Palveluverkko 2026 -kokonaisuudessa tarkastellaan laajasti sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen toimipisteitä, niiden kuntoa, kustannusvaikutuksia ja tulevaisuuden tarvetta. Esille nostetaan vaihtoehtoisia ratkaisuja, joiden tavoitteena on varmistaa palveluiden saavutettavuus, toiminnallisuus ja taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Selvityksessä arvioidaan muun muassa päiväkotij- ja koulukiinteistöjen peruskorjaus- ja investointitarpeita sekä esitetään vaihtoehtoisia skenaarioita, joiden avulla kaupunki voi suunnitella tehokkaampaa ja tarkoitukseenmukaisempaa palveluverkkoa huomioiden lasten ja nuorten määrän kehityksen. Taustatietoina on käytetty väestöennusteita, yhdyskuntarakenteen kehittymistä, valtionosuuden vaikutuksia talouteen ja kiinteistö kustannuksia. Selvityksen tavoitteena on tukea päätöksentekoa ja muodostaa kokonaiskuva siitä, miten palveluverkkoa voidaan kehittää vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Palveluverkkoselvitystyön eteneminen

Palveluverkkoselvitys 2022

Hyvinkään kaupunginvaltuusto päätti sivistystoimen palveluverkkoselvityksestä 13.6.2022. Päätös koski erityisesti keskustan, Paavolan ja Metsäkaltevan alueiden varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämistä vuosille 2022–2030.

Paavolan alueella päätettiin käynnistää monitoimisen Paavolatalon hankesuunnittelu ja rakentaminen. Taavoitteena oli toteuttaa nykyajan tarpeita vastaavat tilat varhaiskasvatukselle sekä rakentaa uusi liikuntasali. Päätöksen myötä Jussilankadun päiväkodin peruskorjauksesta luovuttiin.

Metsäkaltevan alueella linjattiin, että alueen lapsimäärän kehitystä seurataan ja varaudutaan Metsäkaltevatalon laajentamiseen, mikäli pitkän aikavälin kehitys osoittautuu pysyvästi kasvavaksi. Koulun tilantarpeeseen päätettiin vastata siirtämällä tarvittaessa 6. luokan oppilaat Tapainlinnan yhtenäiskouluun. Varhaiskasvatuspalveluiden kasvavaan tarpeeseen oli tarkoitus vastata ensisijaisesti yksityisen varhaiskasvatuksen avulla, mutta tarvittaessa myös kunnallisia palveluita voidaan lisätä.

Keskustan alueella päätettiin rakentaa uusi Aseman koulu ja päiväkotikokonaisuus Hangonsillan Hangonsillan päiväkodin toiminnot siirretään uuden koulun yhteyteen, ja vanha päiväkotikokonaisuus puretaan. Kokonaisuudella pyritään vahvistamaan keskustan alueen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluiden toimivuutta ja vastaamaan alueen ennakoituun tarpeeseen.

Vuoden 2022 palveluverkkopäätökseen sisältyneet keskeiset ratkaisut ovat edenneet suunnitellusti. Paavolan alueella valmistui uusi Paavolatalo, jonka avajaisia vietettiin syksyllä 2025. Paavolatalossa sijaitsevat uudet tilat varhaiskasvatukselle ja liikuntasali. Samalla Jussilankadun päiväkodin käytöstä luovuttiin. Perusopetuksen käyttöön vapautui koulun puolella kaksi aiemmin varhaiskasvatukselle osoitettua luokkatilaa. Metsäkaltevassa 6. luokan oppilaat siirtyivät Tapainlinnan yhtenäiskoulun alakoulun tiloihin syyslukukaudella 2023. Oppilaaksi ottamisen perusteiden mukaisesti he ovat jatkaneet yläkouluun Tapainlinnan yhtenäiskoulussa.

Hangonsillassa on käynnistynyt uuden Aseman koulun ja Hangonsillan päiväkodin yhteisten tilojen rakentaminen. Kokonaisuus, jonka nimeksi on annettu Vilinä, valmistuu elokuuhun 2027 mennessä. Vilinään on keskitetty Hyvinkään kaupungin alakoulujen koko kaupungin oppilaille tarkoitettu englanninkielinen opetus ja musiikkiluokkatuotoiminta.

Vuoden 2018 palveluverkkopäätökseen sisältyneet keskeiset toimenpiteet olivat vuoden 2022 palveluverkkoselvityksen laadintahetkellä valtaosin toteutuneet. Loputkin päätöksen mukaiset muutokset on saatu nyt valmiiksi. Tapainlinnan koulun laajennus valmistui syyslukukaudelle 2022, jolloin Pohjoispuiston yläkoulun musiikkiluokat siirtyivät Tapainlinnan kouluun. Härkävehmaan koulu poistui koulukäytöstä kevään 2022 jälkeen, ja yläkoulun oppilaat ohjattiin Pohjoispuiston kouluun sekä alakoulun oppilaat Puolimatkan kouluun.

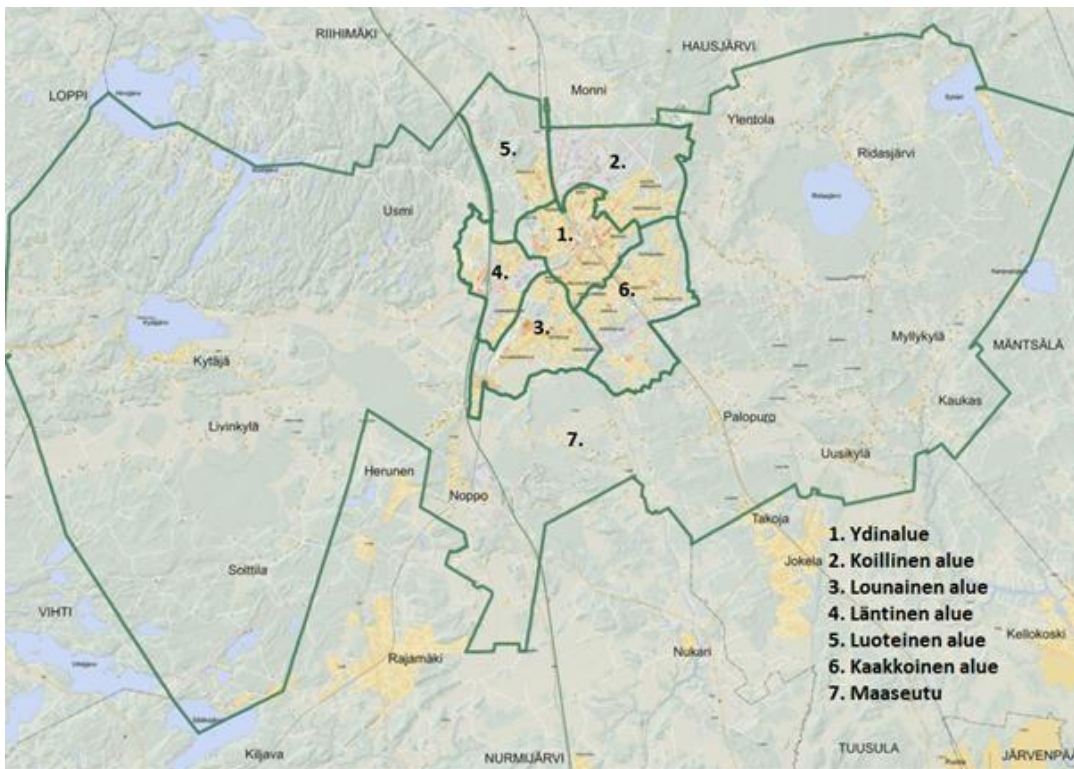
Palveluverkkoselvitys 2026 eteneminen

Hyvinkään kaupunki käynnisti sivistystoimen palveluverkkoa koskevan selvitystyön keväällä 2025 vastataksaan toimialan kehitystarpeisiin ja tulevaisuuden palvelukysyntään. Palveluverkkoa tarkastellaan kaupungissa laajana kokonaisuutena jokaisella valtuustokaudella, jotta ratkaisut perustuvat ajantasaisiin tietoihin väestökehityksestä, tilojen kunnosta ja palvelutarpeista.

Selvityksen valmistelua varten nimettiin palveluverkkotyöryhmä, joka koostuu usean toimialan asiantuntijoista. Työryhmän kokoonpano on päivittynyt palveluverkkotyössä havaittujen tarpeiden mukaan. Monialainen kokoonpano mahdollistaa sen, että palveluverkkoa tarkastellaan sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen näkökulmista että laajemmista kaupunkirakenteellisista ja taloudellisista lähtökohdista.

Palveluverkkoselvitys 2026 etenee vaiheittain, ja työn perustaksi on koottu sekä kuntalaisten näkemyksiä että ajantasaisia laskelmia väestökehityksestä ja tilatarpeista. Palveluverkkoa varten toteutettiin avoin kysely kaupunkilaisille loka–marraskuun vaihteessa 2025. Kyselyn tavoitteena oli kerätä asukkaiden näkemyksiä sivistystoimen palveluverkosta ja sen kehittämistarpeista palveluverkkotyön pohjaksi.

Hyvinkää on jaettu tilastollisesti seitsemään suuralueeseen, joita hyödynnettiin kyselyn vastausalueiden muodostamisessa. Suuralueita ovat Ydinalue, Koillinen alue, Lounainen alue, Läntinen alue, Luoteinen alue, Kaakkinen alue ja Maaseutu. Vastaajien oli mahdollista kommentoida yhteen tai useampaan suuralueeseen, sen pohjalta, mikä alue tai alueet heitä henkilökohtaisesti kiinnostivat.

Kuva 1. Hyvinkään kaupungin tilastolliset suuralueet

Vastaajat kommentoivat eri suuralueita yli 600 kertaa. Selkeästi suosituin alue oli Läntinen alue. Vastaajia tuli kaikista ikäluokista, mutta eniten vastaajia oli 31–50-vuotiaiden ikäryhmässä. Vastauksista 62,2 % oli tämän ikäryhmän antamia. Palveluverkkokyselyn tuloksia käsiteltiin osana luottamushenkilöille järjestettyä tilaisuutta 10.12.2025 sekä yleisesti kaupunginjohtajan kuntalaiskahveilla 14.1.2026. Vastauksiin voi perehtyä tarkemmin palveluverkkotyön internetsivuilla [palveluverkko2026](#).

Kommenttien määrä alueittain	n.
Ydinalue (Sahanmäki, Parantola, Vieremä, Sveitsi, Viertola, Kruununpuisto, Tehdas)	104
Koillinen alue (Ahdenkallio, Mustamännistö, Nummenmäki, Sahanmäki)	38
Lounainen alue (Kruununpuisto, Kirjavatolppa, Hyvinkäänkylä, Kittelä, Vehkoja, Mäkivehkoja)	181
Läntinen alue (Kirjavatolppa, Vanhamylly, Kuumola, Nummenkärki)	34
Luoteinen alue (Paavola)	33
Kaakkoinen alue (Tapainlinna, Tanssikallio, Martti, Martinlehto, Hakalanmäki, Hakala, Hakakallio, Metsäkalteva)	126
Maaseutu	129
Yhteensä	645

Taulukko 1. Palveluverkkokyselyn alueellisten vastausten jakauma

Kyselyn keskeiset asukkaiden toiveet

- **Lähipalvelut ja arjen sujuvuus:** Lapsille toivotaan mahdollisuus koulunkäyntiin ja varhaiskasvatukseen omalla asuinalueella, lyhyen ja turvallisen matkan päässä.
- **Palveluiden keskittämisen huoli:** Keskittämisen pelätään heikentävän perheiden arkea, alueiden vetovoimaa ja jopa asumisen arvoa.
- **Turvallisuus ja saavutettavuus:** Lyhyet ja turvalliset koulumatkat, kevyen liikenteen väylien ja valaistuksen parantaminen sekä julkisen liikenteen kehittäminen korostuvat.
- **Vapaa-ajan ja lähiliikuntapalvelut:** Leikkipuistojen, liikuntapalvelujen ja kirjastojen ylläpitoa sekä uusia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja pidetään tärkeinä erityisesti lapsiperheille.
- **Alueiden omaleimaisuus ja yhteisöllisyys:** Toivotaan, että alueelliset erityispiirteet säilyvät ja että kyläkoulujen, päiväkotien sekä yhteisöllisten tilojen merkitys tunnustetaan.
- **Päätöksenteon toiveet:** Asukkaat toivovat lapsi- ja perhelähtöistä kehittämistä, pieniä yksiköitä ja saavutettavuutta sekä näkevät laadukkaat palvelut investointina kaupungin tulevaisuuteen.

Lähtökohtina palveluverkon suunnittelulle ovat Hyvinkään kaupungin väestösuunnite 2024–2025 sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen käytössä olevien tilojen tekninen kunto. Palveluverkkoselvityksen pohjana käytetään valtuuston päätöksen mukaisesti keskivaihtoehdon mukaista väestösuunnitetta. Selvityksessä tunnistetaan ne tilat, jotka ovat lähtökohtaisesti säilytettäviä, sekä ne kohteet, joiden osalta on tarpeen arvioida vaihtoehtoisia ratkaisuja tai investointitarpeita.

Väestösuunnitetta hyödynnetään erityisesti lapsimäärien alueellisen kehityksen arvioinnissa, jotta palveluverkko vastaa tulevien vuosien tarpeisiin tasapainoisesti ja kustannustehokkaasti. Työn aikana tarkastellaan myös eri alueiden palvelujen saavutettavuutta, väestön ikärakenteen muutosta sekä mahdollisuuksia hyödyntää vapautuvia tiloja nykyistä monipuolisemmin.

Kunnan kouluverkkoratkaisuja valmisteltaessa kuntalaisille tulee tarjota hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaiset vaikuttamismahdollisuudet. Vaikka yksittäisillä kouluilla tai huoltajilla ei katsota olevan varsinaista asianosaisasemaa, heillä ja muilla asian vaikutuspiirissä olevilla henkilöillä ja yhteisöillä on oikeus saada tietoa valmistelun lähtökohdista ja tavoitteista sekä mahdollisuus esittää mielipiteensä ennen päätöksentekoa. Vaikuttamismahdollisuudet tulee järjestää tavalla, joka tavoittaa laajasti ne, joiden elinympäristöön, arkeen tai palveluihin ratkaisut voivat vaikuttaa.

Palveluverkkoselvityksen luonnos ja siihen liittyvä materiaali julkaistiin kaupungin internetsivuilla 9.2.2026. Samana päivänä järjestettiin esihenkilöille, henkilöstölle ja luottamushenkilöille tiedotustilaisuudet, joissa esiteltiin luonnoksen sisältämät vaihtoehdot. 10.2.2026 pidettiin mediatilaisuus, jossa palveluverkkoluonnosta käytiin läpi median kanssa.

Samalla avattiin kaupunkilaisille mahdollisuus kommentoida luonnosta ja sen sisältämiä eri vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen kommentointia varten laadittu sähköinen lomake on avoinna 10.2.–3.3.2026. Palveluverkkoluonnoksesta pyydettiin toimittamaan viralliset lausunnot kaupungin kirjaamoon joko sähköpostitse tai postitse. Lausuntojen määräaika on 3.3.2026. Saatu palaute ja lausunnot huomioidaan selvityksen jatkotyössä sekä esityksen laadinnassa.

Lapsivaikutusten arviointi käynnistettiin niissä kohteissa, joihin palveluverkkoselvityksessä esitetään merkittäviä lasten elinympäristöön vaikuttavia muutoksia. Arvioinnin toteuttaa FCG kyselyiden avulla. Kyselyt ovat auki 10.2.–3.3.2026. Lapsivaikutusten arvioinnin tarkoituksena on havainnollistaa päätösten ja toimenpiteiden todennäköisiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Lasten huomioiminen ja vuorovaikutukseen kannustaminen tukevat kaupungin kehittymistä monimuotoisemmaksi ja lapsiystävällisemmäksi, ja lapsivaikutusten arviointi toimii välineenä lasten etujen selvittämisessä.

Sivistystoimen palveluverkon nykytilanne

Varhaiskasvatus

Tehtävä ja lainsäädännöllinen perusta

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeinen tehtävä on täyttää varhaiskasvatuslain ja perusopetuslain velvoitteet. Varhaiskasvatus ja esiopetus muodostavat perustan lasten hyvinvoinnille, kehitykselle ja elinikäiselle oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus tukee koulutuksellista tasa-arvoa ja ehkäisee eriarvoistumista.

Toimintaa ohjaavat:

- varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- laki yksityisen hoidon tuesta (1128/1996)
- laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025)
- laki kotihoidon tuesta (1128/1996)
- perusopetuslaki esiopetuksen ja kuljetusten osalta (628/1998)

Varhaiskasvatuslaki määrittää mm. lapsiryhmien enimmäiskoot ja henkilöstön kelpoisuudet.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen

Hyvinkäällä varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Huoltajat voivat valita kunnallisen paikan sijaan kunnan hyväksymän palvelusetelituottajan. Yksityiseen perhepäivähoitoon huoltajien on mahdollista saada lakisääteistä yksityisen hoidon tuen sekä kuntalisää ns. Hyvinkää-lisää ja sisaruslisää. Avoin varhaiskasvatus (kohtaamispaikat ja kerhot) järjestetään Pikku-Veturissa, Päiväpirtissä ja Aamutuulen päiväkodissa. Ryhmien muodostamisessa ja tilojen käytössä noudatetaan varhaiskasvatuslain vaatimuksia siten, että pedagogiset tavoitteet, tilojen toimivuus ja taloudelliset resurssit ovat tasapainossa.

Toimipisteet ja kapasiteetti

Kunnallisia päiväkoteja on 24 eri toimipisteessä, joissa yhteensä 1 906 lasta 31.12.2025. Varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää koko- tai osa-aikainen varhaiskasvatusikäinen, esiopetusikäinen, kerhoa käyvä lapsi tai avoimen varhaiskasvatuksen kävijä. Esiopetusta järjestetään 14 kunnallisessa päiväkodissa (lv. 2025–2026 yhteensä 287 eskaria) ja 5 koululla (Metsäkalteva, Talvisilta, Noppo, Ridasjärvi, Kytäjä, lv. 2025–2026 yhteensä 57 eskaria). Lisäksi vuosittain hankitaan esiopetuspaikkoja yksityisiltä palveluntuottajilta opetuslautakunnan linjausten mukaisesti (opela 26.10.2021 §114).

Aukioloajat

Kunnalliset päiväkodit ovat avoinna pääsääntöisesti klo 6.30–17.00 (tai klo 17.15). Tarvittaessa aukioloa voidaan laajentaa klo 6.00–18.00 saakka. Pienet yksi- ja kaksiryhmäiset toimipisteet ovat avoinna klo 7.00–17.00. Ilta- ja vuorohoitoa tarjotaan vain työn tai opiskelun perusteella. Lasten hoitoajoista sovitaan päiväkodin johtajan tai apulaisjohtajan kanssa. Avointa varhaiskasvatusta / kohtaamispaikkatoimintaa järjestetään pääsääntöisesti Hakalantalon päiväkodin Pikku-Veturissa ja Päiväpirtissä. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhoja järjestetään Aamutuulen päiväkodissa ja Päiväpirtissä.

Kenttädun päiväkodissa on laajennettu aukioloaika klo 6–22. Ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus järjestetään Martinkaaren päiväkodissa. Varhaiskasvatuspaikka voi muuttua ilta- ja vuorohoidon tarpeen muuttuessa. Päiväkodit ovat auki pääsääntöisesti esiopetuksen toiminta-aikoina. Esiopetuksen loma-aikoina toimintaa supistetaan ja keskitetään päivystysluonteisesti isoihin toimipisteisiin.

Toimipaikkatiedot

Kunnallisten päiväkotien toimipaikkakohtainen maksimikapasiteetti on päivitetty yhteistyössä tilakeskuksen kanssa kesällä 2025. Pienimmän päiväkodin kapasiteetti on 14 paikkaa ja suurimman, tulevan Vilinän, 198 paikkaa. Keskimääräinen paikkamäärä on 83.

Hyvinkäällä on kolme yksityistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajaa, ja yksityisiä päiväkoteja on yhteensä viisi. Yksityisiä perhepäivähoitajia on kolme–neljä. Yksityisissä päiväkodeissa maksimikapasiteetti on yhteensä noin 270. Varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimukset ovat voimassa kesään 2026, minkä jälkeen yksityinen varhaiskasvatus järjestetään tulosidonnaisella palvelusetelillä. Esiopetusta ei voi järjestää palvelusetelillä. Ruotsinkielisten lasten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut järjestetään kokonaisuudessaan ostopalveluna.

Liitteenä on tarkempi luettelo kunnallisista ja yksityisistä päiväkodeista sekä niiden maksimikapasiteeteista. [Varhaiskasvatuksen toimipaikat ja niiden maksimikapasiteetti.pdf](#)

Lisäksi liitteenä on kartta toimipaikkojen sijainneista. [Varhaiskasvatuksen toimipaikat \(päiväkodit\) kartalla.pdf](#)

Yksityisen palvelutuotannon rooli osana palveluverkkoa

Yksityinen varhaiskasvatus täydentää kunnan palveluverkkoa sekä kapasiteetin että perheiden valinnanvapauden näkökulmasta. Kokonaiskapasiteettia arvioitaessa (mm. arviot 1 900 ja 1 750 paikkaa, joista tarkemmin luvussa varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittyminen) tarkastellaan sekä kunnallisen että yksityisen varhaiskasvatuksen yhteenlaskettua kapasiteettia, koska palvelutarve kohdistuu koko varhaiskasvatusjärjestelmään. Kunnallisen kapasiteetin mitoitus määrittää kuitenkin sen osuuden, josta kunta vastaa lakisääteisesti kaikissa tilanteissa, ja jonka riittävyys on palveluverkon suunnittelun keskeinen lähtökohta. Yksityisen palvelutuotannon kapasiteetti huomioidaan täydentävänä osuutena, mutta se ei yksinään poista kunnan veloitetta varmistaa riittävä kokonaistarjonta.

Varhaiskasvatusta ohjaavat määräykset

Varhaiskasvatusta (vakaa) ohjaa ensisijaisesti varhaiskasvatuslaki ja siihen liittyvät asetukset sekä esiopetuksessa perusopetuslaki. Toimintaa täydentävät lisäksi tilojen terveellisyttä, turvallisuutta ja pelastusturvallisuutta koskevat säädökset sekä rakentamista ja palvelujen laatua ohjaavat määräykset.

Päiväkodeissa henkilöstön määrä suhteutetaan lasten ikään ja hoitoajan pituuteen (varhaiskasvatuslaki):

- Alle 3-vuotiaat: enintään 4 lasta yhtä kasvattajaa kohden.
- Yli 3-vuotiaat (kokopäivähoito): enintään 7 lasta yhtä kasvattajaa kohden.
- Yli 3-vuotiaat (osapäivähoito, enintään 5 h/päivä): enintään 13 lasta yhtä kasvattajaa kohden.
- Jos päiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai tuen tarpeessa oleva lapsi, on tämä otettava huomioon lasten taikka henkilöiden lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa.
- Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea varhaiskasvatuksen työntekijää vastaava määrä lapsia.

Mitoitukseen lasketaan vain kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö (varhaiskasvatuksen opettajat, sosionomit ja lastenhoitajat). Avustajat eivät kuulu suhdeluukuun. Jos varhaiskasvatukseen ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, tehtävään voidaan ottaa enintään vuoden ajaksi kerrallaan henkilö, jolla on riittävät edellytykset ja taito tehtävän hoitamiseen. Mitoituksesta ei voi poiketa esimerkiksi sairauspoissaolojen vuoksi. Tilapäiset ylitykset ovat sallittuja vain lyhytaikaisesti ja poikkeustilanteissa, mutta niiden tulee tasaantua päivän aikana.

Vuonna 2030 astuu voimaan varhaiskasvatuslain 37 §, joka määrittelee, että päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Perusopetus

Perusopetuksen tehtävä on perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestäminen Hyvinkäällä asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille ja nuorille. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä antaa kaikille oppilaille hyvät perustiedot ja taidot jatko-opiskelua ja elämää varten.

Opetus järjestetään valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Lakisääteisiä perusopetuksen palveluja ovat perusopetus, opiskeluhuolto, koulukuljetus (viiden kilometrin raja) ja maksuton kouluruoka. Hyvinkään kaupunki tarjoaa esiopetusikäisille sekä 1.–3.-luokalaisille koulukuljetuksen kolmen kilometrin rajan mukaisesti. Lisäksi kaupunki järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa, kerhotoimintaa, maahanmuuttajien valmistavaa opetusta sekä joustavaa perusopetusta (JOPO).

Hyvinkään kaupunki on yhtä oppilaaksiottoaluetta. Kaupunki osoittaa jokaiselle kaupungissa asuvalle oppivelvollisuusikäiselle lapselle ja nuorelle lähikoulun eli ensisijaisen koulupaikan opetuslautakunnan päättämien oppilaaksioton kriteerien sekä koulujen enimmäisoppilasmäärien mukaisesti. Oppilaiden ensisijaiset koulupaikat pyritään ohjaamaan siten, että opetusryhmien muodostaminen on kouluittain mahdollisimman yhdenvertaista ottaen huomioon käytettävissä olevat opetustilat ja resurssit. Opetusryhmien muodostumista ohjaa myös kaupunginvaltuuston linjaama keskiryhmäkoko perusopetuksen opetusryhmille: 1.–2. luokilla 20 oppilasta ja 3.–9. luokilla 22 oppilasta. Kotia lähinnä sijaitseva koulurakennus ei ole välttämättä lapsen lähikoulu. Esiopetuksen järjestämispaikka voi olla myös eri paikassa kuin lähikouluksi osoitettava koulu. Oppilaan oikeus koulukuljetukseen määritellään suhteessa lähikouluksi osoitettuun kouluun. Huoltaja voi hakea oppilaalle toissijaista koulupaikkaa muualta, kuin lähikouluksi osoitetusta koulusta. Oppilas voidaan ottaa toissijaiselle koulupaikalle opiskelemaan, mikäli kyseisen koulun ryhmissä on tilaa eli koulun määritelly enimmäisoppilasmäärä ei ole täynnä. Tällöin huoltaja vastaa mahdollisesta kuljettamisesta tai siitä aiheutuneista kustannuksista itse.

Perusopetusta tarjotaan tällä hetkellä Hyvinkäällä yhteensä 15 koulussa, joista osassa on myös erillisiä toimipisteitä. Kouluista 10 on alakouluja, yksi yläkoulu ja neljä yhtenäiskoulua (vuosiluokat 1–9). Perusopetuksessa on lukuvuonna 2025–2026 oppilaita 4 378 (virallinen tilastointipäivä 20.9.2025). Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kaupungin omana toimintana sekä yhdessä ulkoisten palveluntuottajien kanssa.

Perusopetuksen järjestämään esiopetukseen osallistuu lukuvuonna 2025–2026 yhteensä 59 lasta. Perusopetus järjestää esiopetusta Nopon, Ridasjärven, Kytäjän ja Metsäkaltevan kouluissa sekä Talvisillan opetuspisteessä. Esiopetusta järjestetään täydentävänä aamu- ja iltapäivätoimintana edellä mainituilla kouluilla.

Kiinteistöt ja kuntatekniikka

Tilakapasiteetti

Käyttötarkoitukseltaan ja tilamitoitukseltaan sopivat rakennukset muodostavat perustan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämiselle ja vaikuttavat samalla palvelutuotannon kustannuksiin. Kaikkien tilojen tulee olla turvallisia ja terveellisiä, mutta niiden toiminnallisissa ratkaisuissa on eroja. Tilojen vähäinen käyttö vaikuttaa kustannustehokkuuteen, koska osa kiinteistökustannuksista syntyy riippumatta tilojen käytöstä. Kiinteistöjen ikä vaikuttaa tilamitoitukseen ja tilakapasiteettiin, koska eri aikakausina rakennetuissa kiinteistöissä mitoitusperusteet, huonekokojen suhteet ja oheistilojen määrä poikkeavat toisistaan.

Tilakapasiteetti tarkoittaa koulujen ja päiväkotien tilojen riittävyttä suhteessa lasten ja oppilaiden määrään. Lähtökohtana tiloille on asetettu maksimipaikkamäärä, jossa on huomioitu neliöt ja ilmamäärät sekä lasten ikäjakauma. Varhaiskasvatuksessa käytettävien rakennusten tilakapasiteetti perustuu hyvän rakennustavan mukaisiin suunnitteluohjeisiin, joista keskeisimpiä ovat Rakennustietosäätiön laatimat RT-ohjekortit. Päiväkotien tilasuunnittelua ja mitoitusta koskevissa RT-korteissa määritellään muun muassa tilapaikkaluku, ryhmätilojen mitoitus, tukitilojen tarve sekä ulko- ja yhteistilojen suunnitteluperiaatteet. Tilakapasiteetin kannalta olennaisia ovat erityisesti päiväkotien suunnittelua koskeva RT 103083 *Päiväkotien suunnittelu* sekä turvallisuutta ja ulkotiloja käsittelevät RT 103085.

Perusopetuksen tilakapasiteetti määritellään perusvarusteltujen opetustilojen lukumäärän ja ryhmäkokojen perusteella. Kapasiteetin laskennassa keskeisessä roolissa ovat niin sanotut OT-luokat, joilla tarkoitetaan opetustiloja, jotka on luokiteltu niiden koon ja käyttötarkoituksen mukaan. OT3-luokat ovat yleisopetukseen soveltuvia, perusvarusteltuja luokkatiloja, joissa voidaan järjestää opetusta täysikokoisille opetusryhmille koko koulupäivän ajan, ja ne muodostavat perusopetuksen laskennallisen kapasiteetin perustan. Tässä selvityksessä kapasiteetti on johdettu OT3-luokkien määrästä ja valtuuston hyväksymistä tavoiteryhmäkoista, joissa 1.-2. luokilla ryhmäkokoo on 20 oppilasta ja 3.-9. luokilla 22 oppilasta. OT2-luokat ovat yleisesti alle 10 oppilaan luokkia, joita käytetään pääosin pienryhmäopetukseen.

Taulukossa 2

Taulukko 2 on esitetty palveluverkon koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tilamitoituksen mukainen laskennallinen kapasiteetti vuodelle 2026 kiinteistöittäin. Lapsi- ja oppilasmäärät on laskettu perusopetuksen tavoiteryhmäkokojen ja opetustilojen avulla.

Kiinteistö	Kapasiteetti (varhaiskasvatus)	Kapasiteetti (perusopetus)	Kiinteistön kokonaiskapasiteetti
Aamutuulen päiväkot	126		126
Aittatien päiväkot	63		63
Anttilan koulu ja päiväkot	70	80	150
Aseman koulu		480	480
Hakalantalo	105	480	585
Hangonsillan päiväkot	84		84
Hiidenkiukaan päiväkot	70		70
Hyvinkäänkylän koulu	49	300	349
Hämeenkadun koulu		435	435
Kaupunkisillan päiväkot	98		98
Kenttädun päiväkot	182		182

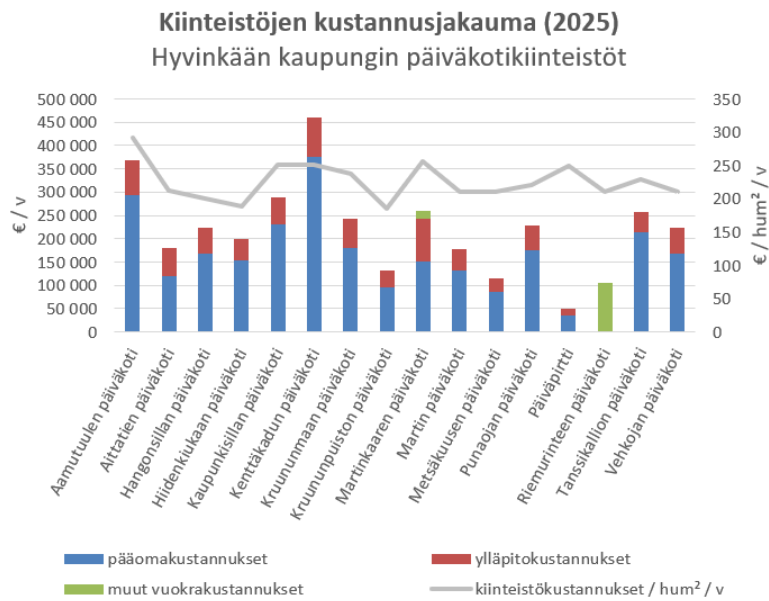
Keskuslukio Kipinä			953
Kruununmaan päiväkoti	105		105
Kruununpuiston päiväkoti	42		42
Kytäjän koulu		70	70
Martinkaaren päiväkoti	91		91
Martin päiväkoti	70		70
Martintalo	84	546	630
Metsäkaltevan koulu		239	239
Metsäkuusen päiväkoti	49		49
Nopon koulu	14	64	78
Paavolan koulu		284	284
Paavolatalo	126		126
Pohjoispuiston koulu		422	422
Punaajan päiväkoti	84		84
Puolimatkan koulu		539	539
Päiväpirtti	14		14
Ridasjärven koulu	14	40	54
Riemurinteen päiväkoti	70		70
Talvisillan koulu ja päiväkoti	35	40	75
Tanssikallion päiväkoti	105		105
Tapainlinnan koulu		674	674
Vehkojan koulu		550	550
Vehkojan päiväkoti	91		91
Vilinä	198	480	678

Taulukko 2. Koulujen ja päiväkotien kapasiteettiarviot vuodelle 2026 (lapsi- ja oppilasmäärät)

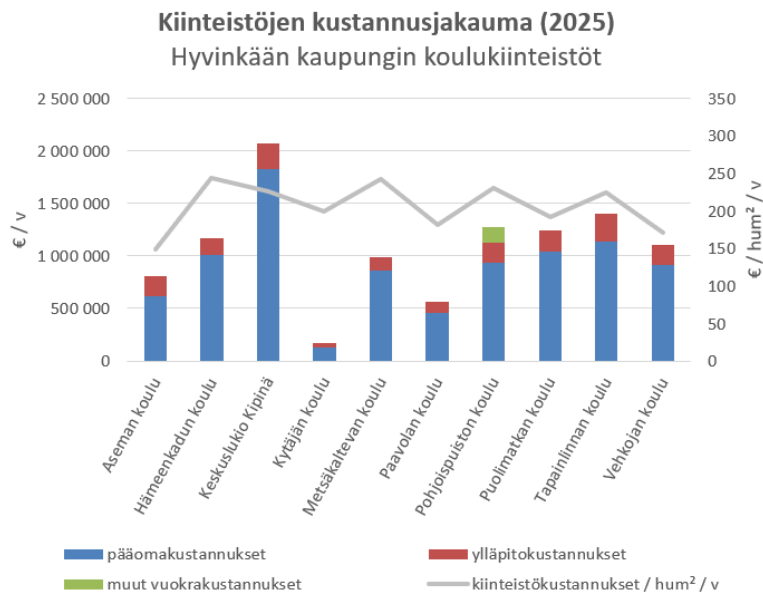
Vuoden 2025 kiinteistökustannukset

Kiinteistökustannukset vuodelle 2025 on arvioitu kaupungin sisäisten vuokrien perusteella. Sisäinen vuokra muodostuu ylläpitokustannuksista (siivous, kiinteistönhoito, energia, vesi ja jätehuolto) sekä pääomakustannuksista, jotka kuvaavat pääosin laskennallista korjausvastiketta ja korkokustannuksia. Muut vuokratkustannukset kuvaavat ulkoa vuokrattujen kohteiden kustannuksia. Sisäinen vuokra perustuu tyypillisesti kahden vuoden takaisin toteutuneisiin kiinteistökohtaisiin kustannuksiin sekä vyörytettyihin yhteiskuluihin.

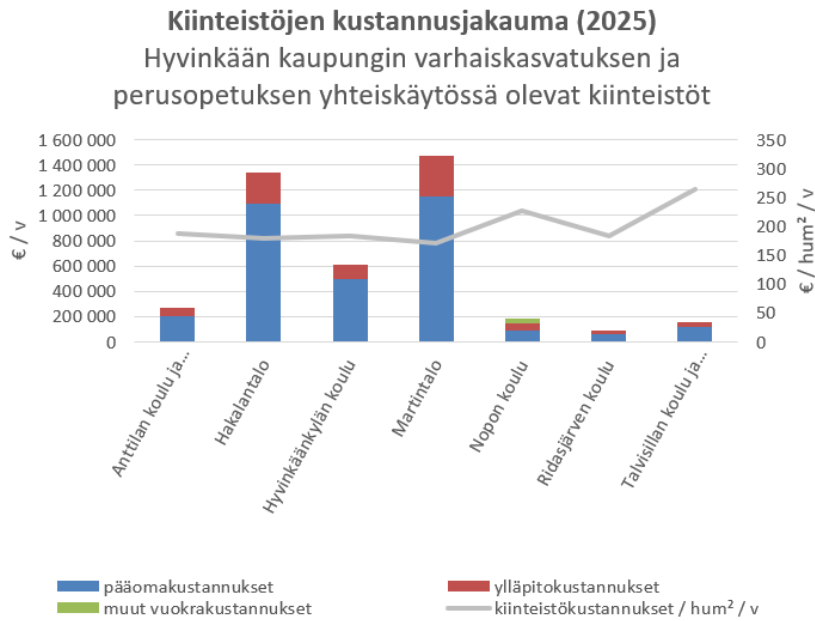
Kiinteistökustannuksia tarkastellaan erikseen koulujen, päiväkotien ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen yhteiskäytössä olevien kiinteistöjen osalta. Kustannukset esitetään sekä kustannusjakautumina vuoden 2025 kustannustiedoilla, joissa ylläpito- ja pääomakustannukset on eroteltu. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi kustannukset on suhteutettu huoneistoalaan, ja ne esitetään alla olevissa kuvissa (Kuva 2, Kuva 3 ja Kuva 4) euroa per huoneistoneliometri vuodessa (€/m²/v). Kuvista ei voida päätellä tilojen toiminnallista soveltuvuutta, palvelun laatua tai tulevaa investointitarvetta, vaan ne havainnollistavat kiinteistökustannusten rakennetta tarkasteluhetkellä.

Kuva 2. Päiväkotikiinteistöjen kustannusjakauma vuonna 2025 jaettuna sisäisen vuokran kustannuseriin ja suhteutettuna huoneistoalaan

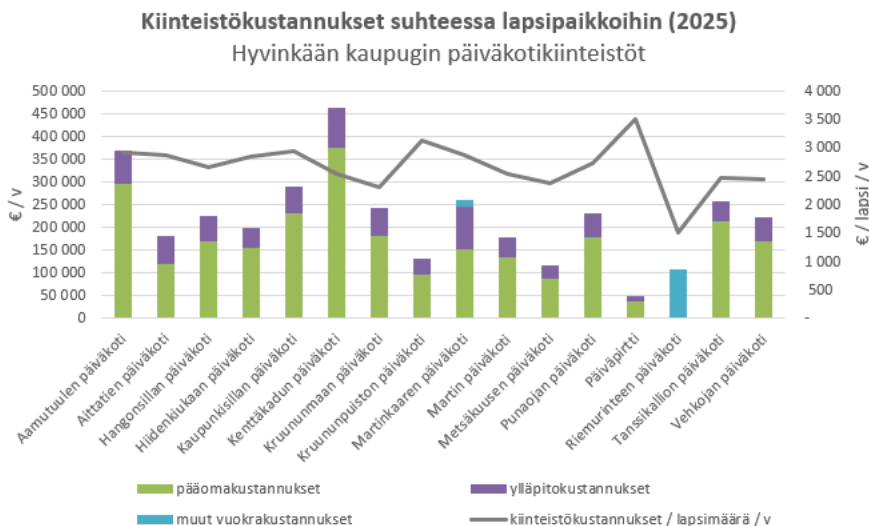

Kuva 3. Koulukiinteistöjen kustannusjakauma vuonna 2025

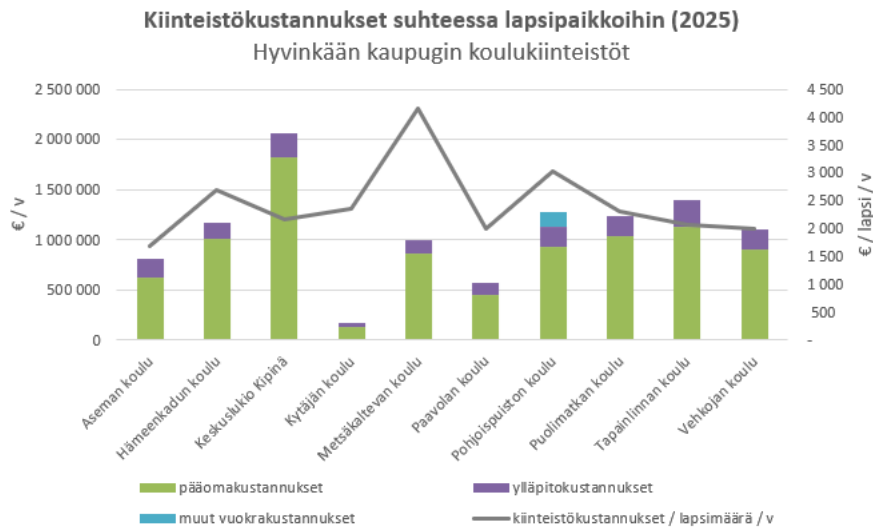

Kuva 4. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiskäytössä olevien kiinteistöjen kustannusjakauma vuonna 2025

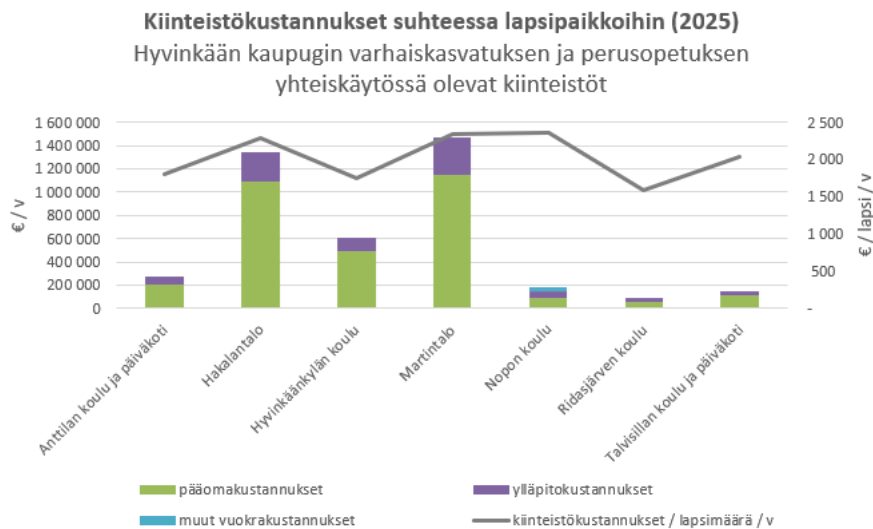
Alla olevissa kuvissa (Kuva 5, Kuva 6 ja Kuva 7) esitetään päiväkotien, koulujen sekä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteiskäytössä olevien kiinteistöjen kiinteistökustannukset suhteutettuna tilamitoituksen mukaiseen lapsimäärään vuonna 2025.

Kuva 5. Päiväkotien kiinteistökustannukset suhteutettuna tilamitoituksen mukaiseen lapsimäärään vuonna 2025

Kuva 6. Koulujen kiinteistökustannukset suhteutettuna tilamitoituksen mukaiseen lapsimäärään vuonna 2025

Kuva 7. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteiskäytössä olevien kiinteistöjen kustannukset suhteutettuna tilamitoituksen mukaiseen lapsimäärään vuonna 2025

Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tunnistettu korjaustarve

Kiinteistöjen nykytilannetta vuonna 2025 kuvaava taulukko 3 kokoaa koulu- ja päiväkotikiinteistöjä koskevat keskeiset tunnusluvut, joita hyödynnetään korjaustarpeen ja kiinteistökustannusten tarkastelussa. Taulukossa esitetään kiinteistökohtaisesti muun muassa jälleenhankinta-arvot, tekniset arvot, laskennallinen vuotuinen korjaustarve, kuntoluokat, huoneistoalat, ennakoitujen peruskorjaukskaudet sekä vuoden 2025 sisäiset vuokrat. Korjaustarvetta koskevassa tarkastelussa käytetään useita kiinteistötalouden ja rakennustekniikan käsitteitä, joiden ymmärtäminen on olennaista taulukossa esitettyjen lukujen tulkinnan kannalta.

Jälleenhankinta-arvo kuvaa kustannuksia, jotka aiheutuisivat vastaavan rakennuksen rakentamisesta tarkasteluhetkellä vallitsevilla hinnoilla ja rakentamistavoilla. Se toimii rakennuksen taloudellisen tarkastelun lähtökohtana, koska sen avulla voidaan arvioida investointien mittakaavaa ja vertailla ylläpidon sekä peruskorjausten kustannuksia suhteessa uudisrakentamiseen.

Tekninen arvo saadaan vähentämällä jälleenhankinta-arvosta rakennuksen iän, kulumisen ja teknisen vanhenemisen aiheuttama arvonmenetys.

Kuntoluokka ilmaisee rakennuksen teknisen arvon suhteen jälleenhankinta-arvoon ja se esitetään prosentteina (TA / JHA). Mitä korkeampi kuntoluokka on, sitä paremmassa kunnossa rakennus on suhteessa uuteen vastaavaan rakennukseen.

Huoneistoala kuvaa rakennuksen käytössä olevaa sisätilojen pinta-alaa ja toimii keskeisenä vertailuperusteena muun muassa kiinteistökustannusten ja yksikkökustannusten tarkastelussa.

Korjaustarvetta koskevassa tarkastelussa käytetty rakennusten arvonnäytäys on tehty Trellum Consulting Oy:n toimesta vuonna 2025, ja kiinteistöjen kuntoluokat on tarkistettu kaupungin Tilakeskuksen toimesta. Arvonnäytäyksessä tehdään vuotuinen indeksitarkistus, jotta ne vastaavat tarkasteluhetken kustannustasoa. Arvonnäytäyksessä käytetty malli on yleisesti hyväksytty ja laajalti käytössä oleva menetelmä, joka mahdollistaa rakennusten taloudellisen arvon ja korjaustarpeen vertailun yhtenäisellä tavalla. Ennakoitu peruskorjaukskausi perustuu Tilakeskuksen laatimaan kunnossapito- ja peruskorjausinvestointien pitkän aikavälin suunnitelmaan, joka on päivitetty vuonna 2025 ja ulottuu vuoteen 2040 saakka. Suunnitelma perustuu kuntoluokan kehityksen mukaisiin välttämättömiin investointeihin eikä ota kantaa muulla tapaa niiden ajoitukseen.

Kiinteistö	Jälleenhankinta-arvo 2025 (€)	Tekninen arvo 2025 (€)	Kunto-luokka 2025	Huoneisto ala (h ^m ²)	Ennakoitu peruskorjaus-kausi	Sisäinen vuokra 2025 (€)
Aamutuulen päiväkoti	4 347 260	3 608 226	83 %	1 259	2041-	368 244
Aittatien päiväkoti	2 739 471	1 753 262	64 %	848	2031-2035	179 807
Anttilan koulu ja päiväkoti	4 835 427	3 301 146	68 %	1 449	2036-2040	271 553
Aseman koulu	17 562 546	8731576,9	50 %	5 414	-	809 046
Hakalantalo	25 695 414	16 936 179	66 %	7 491	2031-2035	1 342 254
Hangonsillan päiväkoti	4 069 984	2 116 391	52 %	1 117	-	223 775
Hiidenkiukaan päiväkoti	3 555 486	1 936 943	54 %	1 056	2026-2030	199 180
Hyvinkäänkylän koulu	10 492 799	6 553 610	62 %	3 334	2026-2030	610 853
Hämeenkadun koulu	15 787 447	12 820 221	81 %	4 797	2041-	1 172 491
Kaupunkisillan päiväkoti	3 913 088	3 401 749	87 %	1 147	2036-2040	288 360
Kenttädun päiväkoti	6 812 975	6 063 547	89 %	1 839	2041-	461 303
Keskuslukio Kipinä	31 314 450	29 238 454	93 %	9 160	2041-	2 068 650
Kruununmaan päiväkoti	3 653 400	2 921 232	80 %	1 018	2036-2040	241 748
Kruununpuiston päiväkoti	2 319 021	1 460 983	63 %	709	2031-2035	131 248
Kytäjän koulu	3 186 732	1 625 234	51 %	833	2031-2035	165 847
Martinkaaren päiväkoti	3 041 047	2 280 785	75 %	1 014	2041-	259 827
Martin päiväkoti	3 025 153	2 083 876	69 %	842	2036-2040	177 609
Martintalo	29 504 407	17 353 505	59 %	8 648	2031-2035	1 474 584
Metsäkaltevan koulu	14 636 759	13 758 554	94 %	4 089	2026-2030	991 309
Metsäkuusen päiväkoti	1 900 250	1 292 170	68 %	550	2031-2035	115 595
Nopon koulu	2 338 453	1 080 592	46 %	809	2026-2030	183 880
Paavolan koulu	5 958 986	4469240	75 %	3132,6	2041-	567 070
Paavolatalo	13 000 000	13 000 000	100 %	4 105	2041-	-
Pohjoispuiston koulu	17 446 590	9 614 816	55 %	5 539	2026-2030	1 273 920
Punaonjan päiväkoti	3 712 746	2 671 069	72 %	1 040	2031-2035	229 221
Puolimatkan koulu	20 995 611	14 612 489	70 %	6 472	2036-2040	1 243 156
Päiväpirtti	748 775	487 715	65 %	197	2041-	49 032
Ridasjärven koulu	1 663 123	798 299	48 %	468	2026-2030	86 219
Riemurinteen päiväkoti	934021	700516	75 %	499	2041-	105 404
Talvisillan koulu ja päiväkoti	2 146 946	1 415 267	66 %	577	2041-	152 656
Tanssikallion päiväkoti	3 820 153	3 056 123	80 %	1 122	2036-2040	257 933
Tapainlinnan koulu	20 985 566	17 141 206	82 %	6 216	2041-	1 399 382
Vehkojan koulu	20 116 050	11 889 156	59 %	6 467	2026-2030	1 102 878
Vehkojan päiväkoti	3 532 529	1 753 262	50 %	1 055	2026-2030	222 793

Taulukko 3. Koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tilanne vuonna 2025

Tarkastelun ulkopuolelle on rajattu kaupungin ydintoiminnan ulkopuolisessa käytössä olevat rakennukset (Laurea AMK ja Hyvinkään Opisto) sekä opetuskäytöstä poistetut kohteet (Hyvinkään Sveitsin lukio ja Hyvinkään Yhteiskoulu).

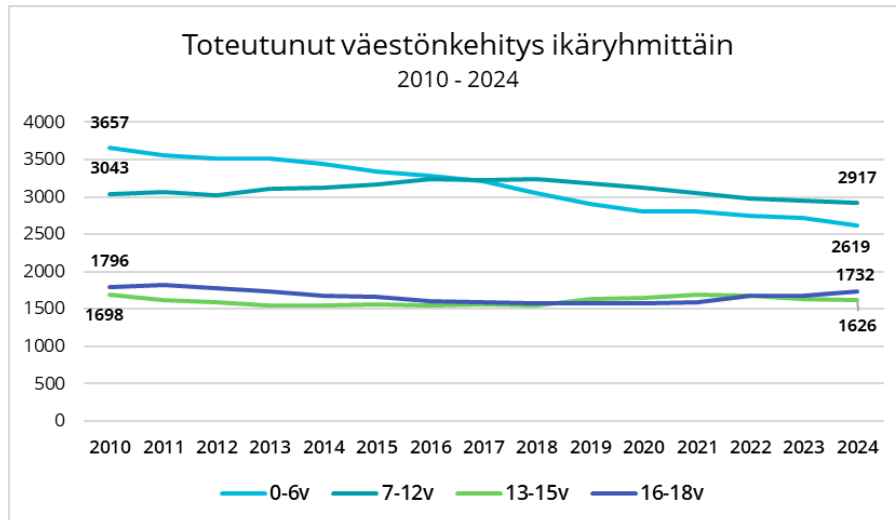
Väestönkehitys ja palvelutarpeen kehittyminen

Väestönkehitys

Väestönkehityksen keskeiset muutosteemat ovat Hyvinkäällä, kuten lähes koko maassa, ikärakenteen muutos ja väestön monimuotoistuminen. Ikärakenteen osalta muutokset tapahtuvat ikähaitarin ala- ja yläpäässä. Syntyvyys laskee voimakkaasti 2010-luvun alusta lukien noin kymmenen vuoden ajan. Nyt syntyvyyden laskun ennustetaan taittuneen. Ikääntyneiden määrä on kasvanut voimakkaasti ja kehitys jatkuu vielä vuosikymmenten ajan. Maahanmuutto Suomeen on lisääntynyt viime vuosina. Nettomaahanmuutto on kasvanut Hyvinkäälläkin moninkertaiseksi.

Kun tarkastellaan toteutunutta lasten ja nuorten määrän muutosta Hyvinkäällä vuosina 2010–2024, voidaan todeta, että voimakkain muutos on tapahtunut 0–6-vuotiaiden määrässä. Ikäryhmän osalta lasten määrä on laskenut yli 1 000 lapsella (28 %). Muiden ikäryhmien osalta voimakkaimmat muutokset näkyvät vasta tulevaisuudessa. Alakouluikäisten (7–12-vuotiaiden) määrä on kääntynyt laskuun vuodesta 2019 lukien. Lasten

määrä on vähentynyt vuosina 2019–2024 yhteensä yli 300 lapsen (10 %) verran. Yläkouluikäisissä (13–15-vuotiaiden) lasten määrä on vähentynyt vuodesta 2022 lähtien. Määrä on laskenut 45 oppilaan (3 %) verran. 16–18-vuotiaiden lasten määrässä ei vielä ole näkynyt syntyvyyden lasku.

Kuva 8. Toteutunut lasten määrän kehitys ikäryhmittäin Hyvinkäällä vuosina 2010–2024 (Tilastokeskus)

Lasten ja nuorten määrä on vähentynyt koko kaupungin alueella voimakkaasti. Yksivuotislukittain tarkasteltuna määrät ovat kuitenkin maltillisia ja ne jakaantuvat koko kaupungin alueelle eri varhaiskasvatusyksiköihin ja kouluihin. Alla on taulukko, jossa on kuvattu 20-luvulla tapahtunutta muutosta yksivuotislukittain.

Ikäluokka		2021	2022	2023	2024
Varhaiskasvatus	0	44	-24	-54	30
	1	3	47	-17	-53
	2	-37	8	54	-28
	3	-30	-53	16	41
	4	38	-30	-34	-4
	5	-23	23	-33	-33
	6	16	-37	40	-50
Alakoulu	7	-30	18	-41	43
	8	-10	-27	26	-52
	9	-29	-13	-17	30
	10	24	-29	-8	-17
	11	-18	17	-24	-4
	12	-9	-31	27	-27
Yläkoulu	13	5	-18	-38	43
	14	7	-4	-7	-45
	15	42	-4	8	-6
Toinen aste	16	-17	34	11	-3
	17	54	-19	30	21
	18	-20	75	-52	42
Yhteensä		10	-67	-113	-72

Taulukko 4. Lasten ja nuorten määrän muutos edellisvuoteen verrattuna yksivuotislukittain vuosina

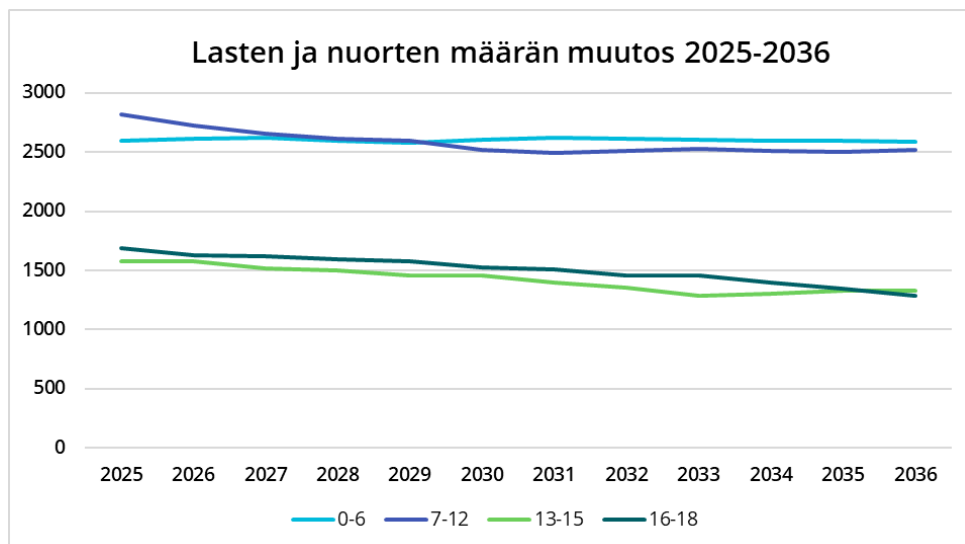
Syntyvyyden lasku on ollut voimakasta eikä muuttoliike kompensoi sitä riittävästi. Syntyvyys on laskenut koko maassa ja siten myös muuttoliikkeen kautta saamme aiempaa vähemmän lapsia Hyvinkäälle. Alla olevassa taulukossa esitetään muuttoliikkeen kautta saatua muuttovoittoa/tappiota 0–15-vuotiaiden osalta. Syntyvyys on laskenut noin 200 lapsen verran per ikäluokka ja muuttoliikkeen vaikutus per ikäluokka on vaihdellut -5–29 lapsen välillä vuosina 2022–2024

	0-v.	1-v.	2-v.	3-v.	4-v.	5-v.	6-v.	7-v.	8-v.	9-v.	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.
2022	18	7	7	10	4	3	7	8	8	5	-5	-3	-1	2	-5	-2
2023	12	24	10	25	5	16	12	8	13	13	5	3	-3	3	9	15
2024	29	3	13	-3	8	-1	7	4	12	7	9	6	11	10	5	5

Taulukko 5. Nettomuutto ikäluokittain vuosina 2022–2024 (Tilastokeskus)

Tulevaisuuden kehitystä arvioitaessa suunnittelun perustana toimii Hyvinkään väestösuunnite 2024–2050. Suunnite sisältää kolme eri vaihtoehtoa, joista maltillisinta trendiennustetta hyödynnetään verotulojen suunnittelussa, keskivaihtoehto-suunnitetta palveluverkkosuunnittelussa ja nopean kasvun suunnitetta maankäytön ja investointien suunnittelussa.

Keskivaihtoehto-suunnitteen mukaan syntyvyyden lasku on taittunut ja 0–6-vuotiaiden määrä pysyy nykyisellä tasolla. 7–12-vuotiaiden määrä pienenee lähivuosien aikana voimakkaasti. Vuonna 2031 ikäryhmän koko on noin 330 lasta vähemmän kuin nykyisin. Tämän jälkeen ikäryhmän pieneminen taittuu. 13–15-vuotiaiden osalta ikäryhmän pieneminen jatkuu noin vuoteen 2034 saakka ja määrä pienenee siihen mennessä noin 280 lapsen verran. 16–18-vuotiaiden määrä vähenee tulevan kymmenen vuoden kuluessa noin 400 lapsen verran.

Kuva 9. Lasten ja nuorten määrän kehitys vuosina 2025–2036 (Hyvinkään kaupunki)

Väestösuunnitteeseen liittyy epävarmuuksia nykyisen talous- ja markkinatilanteen takia. Koko kunnan väestösuunnitteen laatimisessa otetaan huomioon luonnollinen väestönlisäys eli syntyvyyden ja kuolleisuuden erotus sekä kuntienvälinen ja kansainvälinen muuttoliike. Koko kunnan väestöennusteen ennustama väestömäärä jaetaan alueille rakentamisennusteen avulla. Rakentamisen suhdanteen vuoksi uusien alueiden toteutuminen on hidastunut, mikä johtaa ennustettua hitaampaan väestömäärän kasvuun.

Rakentaminen asemakaava-alueiden ulkopuolella on tällä hetkellä vähäistä eikä uudisrakentaminen tuota näille alueille juurikaan uutta väestöä. Muutoinkin asemakaava-alueiden ulkopuolisen rakentamisen sijoittumisen ja määrän ennustamiseen liittyy enemmän epävarmuutta kuin asemakaava-alueilla.

Palvelutarpeen kehittyminen

Varhaiskasvatuksen lapsimäärän ennustetaan vakiintuvan noin 2 600 lapseen. Palvelutarpeeseen vaikuttavat muun muassa päätökset esiopetuksen sijaintipaikoista, yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytykset, osallistumisasteen muutokset sekä alle 2-vuotiaille mahdollisesti maksettava kotihoidon tuen kuntalisä.

Perusopetuksen oppilasmäärän lasku on jo alkanut: Lukuvuonna 2025–2026 oppilaita on noin sata vähemmän kuin edellisenä lukuvuonna ja lukuvuoden 2026–2027 alussa oppilaita taas noin 150 vähemmän kuin tällä hetkellä. Kehitys jatkuu edellä kuvatuslaisena vuosikymmenen vaihteen yli. Oppilasmäärän vähentyessä tulee tarkastella tilojen käytön tehokkuutta. Opetusryhmien vähentäminen mahdollisimman samassa tahdissa kuin oppilaiden määrän väheneminen on keino, millä kustannuksia voidaan hillitä, kun valtion rahoitus pienenee. Jos päädytään tilanteeseen, jossa opetusryhmiä halutaan säilyttää enemmän kuin on tarpeellista (ottaen huomioon valtuuston linjaamat keskimääräiset opetusryhmäkoot), on ns. ylimääräisiin ryhmiin myös osoitettava rahoitus niiden toiminnan toteuttamiseksi.

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittyminen

Hyvinkään varhaiskasvatuksen maksimikapasiteetista vuonna 2025 noin 87 % tuotettiin kunnallisissa päiväkodeissa. Luku sisältää myös avoimen varhaiskasvatuksen tarvitsemat tilat (kohtaamispaikka Pikku-Veturi, Päiväpirtti ja kerhot). Noin 13 % paikoista sijaitsee yksityisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Saavutettavuuden lisäksi paineita kohdistuu yhä enemmän myös palvelun laatuun. Laadun näkökulmasta keskeistä on varmistaa, että toimintaympäristö, henkilöstön osaaminen ja ryhmärakenteet tukevat lasten hyvinvointia, oppimista ja yksilöllisiä tarpeita. Lasten tuen tarpeet edellyttävät entistä suunnitelmallisempia ratkaisuja, joissa erityisen tuen palvelut, moniammatillinen yhteistyö sekä joustavat ryhmä- ja tilajärjestelyt voidaan toteuttaa lähellä lapsen arkea. Tämä korostaa tarvetta varmistaa yhtenäiset ja laadukkaat tukikäytännöt kaikissa yksiköissä sekä riittävät resurssit tuen järjestämiseen osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa.

Päiväkotien täyttö- ja käyttöasteet

Kunnallisten päiväkotien käyttöasteet – jotka saadaan vertaamalla läsnä olevien lasten laskennallista kokonaismäärää päiväkodin henkilöstön mahdollistamaan enimmäispaikkalukumäärään – ovat olleet melko maltillisia. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksen palveluverkkotyöskentely käynnistettiin yhteistyössä päiväkotien esihenkilöiden ja Tilakeskuksen kanssa. Yhteistyön tavoitteena oli tarkastella muun muassa päiväkotien tiloja ja ilmanvaihdon ilmamääriä, jotta jokaisessa toimipisteessä olisi optimaalinen toimintaympäristö. Samalla luotiin yhteinen ymmärrys siitä, mikä on kunkin toimipisteen enimmäislapsimäärä eli maksimikapasiteetti.

Lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen

Tässä luvussa tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelutarvetta 0–6-vuotiaiden ikäryhmässä. Vuonna 2024 varhaiskasvatukseen osallistumisaste oli valtakunnallisesti 80 %, ja Hyvinkäällä hieman alempi, noin 76 % (sis. kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen). Osallistumisaste vaihtelee ikäryhmittäin, ja vuonna 2025 varhaiskasvatukseen osallistui noin 74 % hyvinkääläisistä 0–6-vuotiaista lapsista.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä vaihtelee kuukausittain ja vuosittain. Vuoden 2025 keskimääräinen varhaiskasvatuksen lapsimäärä oli 1 970 lasta. Tammi–kesäkuussa 2025 varhaiskasvatuksessa oli keskimäärin 2 046 lasta, kun heinä–joulukuussa lapsia oli keskimäärin 1 894. Vuoden aikana lasten määrä vaihteli 1 830:n ja 2 100:n välillä, eli suurimman ja pienimmän kuukausittaisen lapsimäärän ero oli 207 lasta. Ko. luvut sisältävät kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen, kerhot ja avoimen varhaiskasvatuksen.

Palveluverkkoselvitystä varten tarkasteltiin lasten osallistumisastetta vuosilta 2023–2025. Alle 1-vuotiaiden lasten osallistumisaste on pysynyt koko tarkastelujakson ajan matalana. Sen sijaan 1–2-vuotiaiden osallistumisaste on ollut nouseva, erityisesti 2-vuotiaiden osalta, joiden osallistumisaste on ollut yli 70 % koko tarkastelujakson ajan. 3–5-vuotiaiden lasten osallistumisaste on erittäin korkea, usein yli 90 %, ja se on pysynyt melko vakaana. 6-vuotiaiden osallistumisaste vaihtelee noin 75–89 %:n välillä. Vaihteluun vaikuttaa erityisesti se, kuinka moni lapsi siirtyy esiopetukseen perusopetuksen puolelle. Keväisin varhaiskasvatuksessa on vielä hieman yli 100 seitsemänvuotiaista lasta. Syksyisin heidän määränsä on kuitenkin huomattavasti pienempi, sillä valtaosa siirtyy tällöin perusopetukseen.

Tulevaisuutta on haastava ennustaa, mutta todennäköisesti lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen nousee vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaisi sitä, että varhaiskasvatuspaikkoja tarvittaisiin lisää. Kapasiteettitarpeen arviot (lyhyellä aikavälillä noin 1 900 paikkaa ja pitkällä aikavälillä noin 1 750 paikkaa) perustuvat ikäluokkien arvioituun pienenemiseen sekä siihen, että osallistumisasteen nousu ei kaikissa ikäryhmissä kompensoi laskevaa lapsimäärää. Arvioitu kapasiteetti kuvaa varhaiskasvatuksen enimmäistarvetta tavanomaisessa tilanteessa, eikä sitä ole tarkoitettu kattamaan vuoden yksittäisiä korkeimpia huipputilanteita, joita voidaan tasata muun muassa tilapäisillä järjestelyillä tai/ja yksityisellä palvelusetelituotannolla. Tämän vuoksi kapasiteettitarve on keskimääräistä kuormitusta pienempi kuin vuoden 2025 toteutunut maksimi, vaikka osallistujamäärän vaihtelu kuukaudesta toiseen huomioidaankin palveluverkon mitoituksessa.

Tulevaisuudessa painopisteen tulisi olla varhaiskasvatuksen laadussa ja palveluiden saavutettavuudessa sekä moninaisissa ja joustavissa ratkaisuissa, jotka mahdollistavat riittävän liikkumavaran ja joustavuuden varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmiä muodostettaessa.

Kotihoidon tuen kuntalisä

Kaupunginvaltuusto päätti 22.9.2025, että kotihoidon tuen kuntalisän ja varhaiskasvatuksen palvelusetelin valmistelu tehdään osana sivistystoimen palveluverkon suunnittelua.

Vanhempien asenteet varhaiskasvatuksen aloitusta kohtaan ovat viime vuosina muuttuneet. Varhaiskasvatuksessa on aiempaa enemmän alle 1-vuotiaita lapsia, ja aloitusikä on laskenut erityisesti taloudellisten syiden ja elinkustannusten nousun vuoksi. Kotihoidon tuen ja mahdollisen kuntalisän avulla voidaan ohjata perheitä valitsemaan kotihoito erityisesti alle 2-vuotiaille lapsille. Kuntaliiton kyselyn mukaan kuntalisän vaikutukset varhaiskasvatuksen kysyntään vaihtelevat kunnittain: osassa kunnista aloitus on siirtynyt myöhemmäksi tai palveluntarve on vähentynyt, kun taas osassa vaikutuksia ei ole havaittu. Ennusteiden mukaan kuntalisä vähentäisi varhaiskasvatukseen osallistumista erityisesti nuorimmissa ikäluokissa ja pienituloisissa perheissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee muutoksia lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2026, ja niihin sisältyy mahdollinen kolmen vuoden asumisaikavaatimus kotihoidon tuen myöntämisen edellytykseksi. Muutosten tavoitteena on lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista ja tukea kotoutumista. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee muutoksia lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2026, ja niihin sisältyy mahdollinen kolmen vuoden asumisaikavaatimus kotihoidon tuen myöntämisen edellytykseksi. Muutosten tavoitteena on lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista ja tukea kotoutumista.

Kotihoidon tuen kuntalisän mahdollisen käyttöönoton ei arvioida tuovan merkittävää muutosta varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelmaan. Vaikka kuntalisä voi joissakin tilanteissa siirtää varhaiskasvatuksen aloitusta, vaikutukset kohdistuvat pääosin alle 2-vuotiaisiin lapsiin ja ovat kokonaisuutena rajallisia. Palveluverkon suunnittelussa keskeistä on taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden ohella varhaiskasvatuksen saavutettavuuden ja laadun turvaaminen.

Valtuustoaloitteeseen kotihoidon kuntalisän (Hyvinkää-lisä) käyttöönoton alle 2-vuotiaan lapsen hoidossa kotona voi tutustua tarkemmin kaupunginvaltuuston kokouksen 22.9.2025 § 78 liitemateriaaleissa. [Pöytäkirja](#)

Yksityinen varhaiskasvatus / varhaiskasvatuksen palveluseteli

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen ja se tuli voimaan 1.1.2026. Palvelusetelimalli on järjestelmä, jossa kunta myöntää perheille palvelusetelin varhaiskasvatuspalveluiden hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain 5 §:n mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä lapselle voida myöntää samanaikaisesti lasten kotihoidontukea, yksityisen hoidon tukea tai kunnan järjestämää tai tukemaa kerhotoimintaa. Palvelusetelimalli lisää perheiden valinnanvapautta ja joustavuutta varhaiskasvatuspaikan valinnassa.

Palvelusetelimalli mahdollistaa kunnalle yksityisen hoidon tukea vahvemmat ohjaus- ja valvontamahdollisuudet palveluntuottajien hyväksymis- ja valvontamenettelyjen kautta. Palvelusetelituottajien tulee noudattaa Hyvinkään varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaa, ja kunta vastaa toiminnan valvonnasta, seurannasta ja ohjauksesta.

Varhaiskasvatuksen järjestämistapojen kustannusvertailussa on huomioitava myös päiväkotinvestointien vaikutus. Järjestämällä varhaiskasvatusta osittain palvelusetelitoimintana kunta voi vähentää tarvetta investoida omiin päiväkotitiloihin.

Hyvinkään kaupungin sivistystoimen palveluverkkoselvityksen osana toteutettiin varhaiskasvatuksen palveluseteliselvitys, jossa arvioitiin palvelusetelijärjestelmän toimivuutta ja hinnoittelun riittävyyttä yksityisten palveluntuottajien näkökulmasta. Selvityksessä tarkasteltiin varhaiskasvatuspalvelujen järjestämistapoja sekä toiminnan ja talouden rakenteita ja verrattiin Hyvinkään lapsikohtaisia kustannuksia viiden verrokkikunnan tietoihin. Selvityksen perusteella esitettiin toimenpidesuosituksia palvelusetelin arvoon, toiminnan seurantaan ja oman tuotannon kustannusrakenteeseen liittyen. Vuonna 2025 Hyvinkäällä varhaiskasvatusikäisistä lapsista noin 85 % oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, 8,5 % ostopalvelussa, noin 5 % palvelusetelillä ja noin 1,6 % yksityisen hoidon tuella. Lisätietoja Hyvinkään varhaiskasvatuksen palveluseteliselvityksestä (8.9.2025) on saatavilla opetuslautakunnan kokouksen 23.9.2025 § 84 liitteistä [Varhaiskasvatuksen palveluseteliselvitys](#).

Perheiden valinnanvapauden lisääntyminen sekä palvelusetelin ja yksityisen varhaiskasvatuksen roolin kasvu vaikuttavat palveluverkon kehittämiseen. Kunnan tulee varmistaa sekä kunnallisen että yksityisen palvelutuotannon ohjaus ja laadunvalvonta, jotta palvelut ovat alueellisesti yhdenvertaisesti saavutettavissa.

Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatuksen palveluverkkoa kehitetään siten, että uudet varhaiskasvatusyksiköt tuotetaan ensisijaisesti yksityisen varhaiskasvatuksen toimesta palvelusetelimallilla.

Kunnan omaa varhaiskasvatustuotantoa tehostetaan optimoimalla tilojen käyttöä ja yhtenäistämällä toimintaprosesseja, jotta kapasiteetti vastaa kulloistakin palvelutarvetta ja varhaiskasvatuksen laatu voidaan turvata kustannustehokkaasti.

Avoim varhaiskasvatus

Avoim varhaiskasvatus (kohtaamispaikat ja kerhotoiminta) tarjoaa matalan kynnyksen palveluja, jotka tukevat perheitä ennen siirtymistä päiväkodissa tai perhepäivähoidossa toteutettavaan varhaiskasvatukseen. Toiminta vahvistaa vanhemmuutta, tukee lapsen kehitystä ja edistää osallisuutta. Erityisesti monimuotoisissa ja muuttuvissa yhteisöissä avoim varhaiskasvatus tukee yhteisöllisyyttä, kulttuurien välistä vuoropuhelua ja ehkäisee syrjäytymistä. Toiminta perustuu lapsen ja perheen osallisuuteen, ja perheiden tarpeet ohjaavat sen sisältöjä.

Hyvinkäällä avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa järjestetään useissa eri kiinteistöissä. Henkilöstö- ja tilaresurssien näkökulmasta toimintojen keskittäminen yhteen kiinteistöön olisi perusteltua. Keskittäminen voisi parantaa tilojen ja resurssien käyttöä, vahvistaa yhteisöllisyyttä, lisätä palveluiden saavutettavuutta sekä tukea kustannustehokkuutta ja henkilöstön työhyvinvointia. Lisäksi keskittäminen mahdollistaisi avoimen varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittämisen entistä monipuolisemmiksi.

Palveluverkkovaihtoehtoisissa avoimen varhaiskasvatuksen sijaintiratkaisut eivät ole olleet tarkastelun keskiössä.

Esiopetuksen toteuttaminen

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu (2021–2024) nosti esiin tarpeen selkeyttää opetussuunnitelmia ja varmistaa, ettei esiopetus muutu liian koulumaiseksi. Kokeilun loppuraportti julkaistiin vuoden 2026 alussa, ja sen mukaan lasten taidot kehittyivät yhtä nopeasti nykyisessä järjestelmässä kuin kaksi vuotta kestävässä esiopetuksessa. ([Kokeilun loppuraportti](#)).

Hyvinkäällä esiopetus toteutetaan monimuotoisesti ja joustavasti hajautetulla mallilla, jossa esiopetusta järjestetään varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä yksityisten palveluntuottajien toimesta. Keskitettyyn malliin siirtyminen tarkoittaisi esiopetuksen kokoamista muutamiin kunnan omiin yksiköihin, millä olisi vaikutuksia tilatarpeisiin, henkilöstöresursseihin ja palveluiden saavutettavuuteen. Yksityisten palveluntuottajien markkinavuoropuhelutilaisuudessa 9.9.2025 tuottajat toivoivat nykyisen mallin säilyttämistä.

Joissakin kunnissa esiopetusta on siirretty alakoulujen yhteyteen oppilasmäärien laskiessa ja tilojen vapautuessa. Hyvinkäällä esiopetuksen järjestämistä on kuitenkin hyvä tarkastella myös lapsen näkökulmasta. Valtaosa lapsista on ollut samassa varhaiskasvatusyksikössä 5-vuotiaaksi asti, ja esiopetuksen toteuttaminen tutussa ympäristössä vähentää siirtymiä, tukee turvallisuuden tunnetta ja vahvistaa eheää kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatuksen yhteydessä toteutettu esiopetus mahdollistaa lisäksi henkilöstön jatkuvan yhteistyön ja tuen tarpeiden johdonmukaisen huomioimisen.

Hyvinkään linjauksena on jatkaa esiopetuksen järjestämistä monimuotoisin ja joustavin ratkaisuin. Esiopetusta tarjotaan sekä päiväkodeissa että koulujen tiloissa, ja kokonaisuutta täydentävät yksityiset palveluntuottajat. Joissakin tilanteissa esiopetuksen keskittäminen tiettyihin päiväkoteihin tai kouluihin voi olla perusteltua, mikäli se mahdollistaa tarkoituksenmukaiset tilat, tuen toteutumisen sekä sujuvan esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tai aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen.

Pienet yksiköt

Palveluverkkokyselyssä maaseutualueen asukkaat korostivat kyläkoulujen ja -päiväkotien merkitystä kylien tulevaisuudelle ja yhteisöllisyydelle. Keskeisiksi arvoiksi nostettiin palveluiden saavutettavuus, turvalliset koulutiet ja yhteisöllisyyden säilyttäminen, ja toivottiin, että nämä ohjaavat palveluverkon kehittämistä jatkossa.

Kytäjän alueella esiopetuksen ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestelyjä on selvitetty useasti, ja selvityksissä on huomioitu myös yksityisen palveluntuottajan sekä yksityisen perhepäivähoidon mahdollisuudet. Varhaiskasvatuspalveluja ei ole voitu järjestää alueella, koska sopivaa tilaa, palveluntuottajaa tai riittävää määrää palvelunkäyttäjää ei ole löytynyt. Asiaa on käsitelty mm. seuraavissa opetustoimen lautakunnan kokouksissa: 15.12.2015 (§ 110), 9.2.2016 (§ 2), 12.4.2016 (§ 24) ja 22.11.2016 (§ 95). Toimintakaudesta 2016 lähtien Kytäjän ja Ridasjärven kouluilla esiopetus on järjestetty perusopetuksen yhteisopetusluokissa.

Pienet yksiköt tarjoavat monia vahvuuksia, mutta niiden toimintaan liittyy myös erityispiirteitä, jotka on hyvä huomioida palveluja suunniteltaessa:

- Tilojen ja henkilöstön käyttö ei aina ole yhtä joustavaa kuin suuremmissa yksiköissä.
- Henkilöstömitoituksen ja kelpoisuusvaatimusten täyttäminen voi olla haastavampaa.
- Laadun ja palveluiden monipuolisuuden varmistaminen edellyttää riittäviä resursseja ja henkilöstön saatavuutta.
- Väestö- ja palvelutarpeen vaihtelut näkyvät pienissä yksiköissä nopeasti ja vaikuttavat niiden toimintaedellytyksiin.

Mahdollisia muutoksia, jotka on hyvä tiedostaa varhaiskasvatuksen näkökulmasta

Muuttuvat väestörakenteet, kuten syntyvyyden vaihtelut ja muuttoliike, voivat aiheuttaa nopeita muutoksia varhaiskasvatuksen palvelutarpeisiin. Tästä syystä palveluverkon suunnittelussa on tärkeää säilyttää riittävä joustavuus, jotta voidaan vastata sekä kasvaviin että väheneviin lapsimääriin eri alueilla.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen laajeneminen voi lisätä varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää merkittävästi, mikä kasvattaa tilojen ja henkilöstön tarvetta. Palveluverkkoa suunniteltaessa on siksi olennaista varata riittävästi liikkuma- ja joustovaraa, jotta kapasiteettia voidaan tarvittaessa lisätä ja mitoitusta ennakoita kysynnän kasvaessa.

Varhaiskasvatuksen kiinteistöjen kapasiteetti perustuu tilojen enimmäislapsimäärään. Mahdollisten peruskorjausten tuottama kapasiteetin lisäys on pyritty jollakin tasolla arvioimaan kapasiteetilaskelmissa.

Osallistumisastetta koskevat arviot pohjautuvat vuoden 2025 ikäkohtaisiin osallistumistietoihin, ja ryhmien muodostaminen sekä henkilöstömitoitus noudattavat varhaiskasvatuslain vaatimuksia. Koska lapsen ikä, varhaiskasvatusaika ja tuen tarpeet vaikuttavat ryhmä ja henkilöstörakenteeseen, kustannuslaskelmat ovat arvioita.

Väestöennusteisiin ja osallistumisasteisiin liittyy epävarmuutta, mikä synnyttää ns. virhemarginaalin. Arvioitu kokonaisvirhemarginaali on noin $\pm 6\text{--}12\%$ varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrässä, mikä voi käytännössä tarkoittaa jopa 100–250 lapsen eroa ennustettuun kysyntään. Tällä on merkittävä vaikutus sekä tilakapasiteettiin että henkilöstöresurssiin.

Perusopetuksen palvelutarpeen kehittyminen

Nykyinen palveluverkko toimii lähtökohtana uudelle palveluverkkoselvitykselle. Tällä hetkellä koulujen opetustilakapasiteetti on tehokkaassa käytössä, eikä ns. ylimääräisiä tiloja kouluilla juurikaan ole. Kun oppilaille on osoitettu koulupaikat, heitä ei voida siirtää koulusta toiseen eri lukuvuosina, jos oppilaan on koulu toiminnassa tai sen kuntoa ei ole todettu sellaiseksi, ellei tiloissa voi opetusta järjestää. Tämä estää ns. vuosittaisen opetustilojen käyttötehokkuuden optimoinnin. Sen vuoksi on tärkeää, että palveluverkkoselvityksessä tehdään pitkän tähtäimen suunnitelma aikataulun ja toteutettavien toimien osalta.

Oppilasmäärän väheneminen seuraavien vuosien aikana tulee laskemaan opetustilojen käyttötehokkuutta selvästi nykyiseen verrattuna. Lukuvuoden 2026–2027 alussa perusopetuksessa on noin 250 lasta vähemmän kuin lukuvuonna 2024–2025. Oppilasmäärän lasku jatkuu samansuuntaisena koko 2020-luvun. Merkittävintä lasku on alakouluissa.

Palveluverkkoselvityksessä ovat kaikki yksiköt tarkastelussa mukana, mukaan lukien pienet yksiköt (Kytäjän, Nopon ja Ridasjärven koulut). Koska toimintaympäristö perusopetuksessa on muuttunut merkittävästi valtuuston 2015 päätöksen (KV 7.12.2015 § 82) jälkeen, on pienten yksiköiden osalta tarkasteltu oppilasennusteiden kehitystä ja opetustoiminnan järjestämistä muissa yksiköissä.

Yläkoulujen osalta lasku on selkeästi hitaampaa. Kun yläkoulujen oppilasmäärä vähitellen laskee, tämä mahdollista kaupunginvaltuuston määrittelemiin tavoiteryhmäkokoihin pääsemisen olemassa olevilla opetustiloilla. 2030-luvulla on tarpeen tarkastella yläkoulujen määrää pystyäksemme tarjoamaan opiskelijoille mahdollisimman hyvä opetustarjonta ja samalla käyttämään koulujen tiloja tehokkaasti. Yläkoulujen osalta on mahdollisesti siirryttävä viidestä yläkoulusta neljään yläkouluun.

Oppimisen tuen uudistuksen lainsäädännön voimaantulo 1.8.2025 asettaa reunaehdoja oppilasryhmien muodostamiselle. Käytännössä tämä kannustaa pidättäytymään nykyisissä kaupungin valtuuston päättämissä opetusryhmien keskimääräisissä tavoiteryhmäkoissa. Kaupunginvaltuusto myös päätti 10.11.2025 § 96 yksimielisesti hyväksyä ponsiesityksen: "Kaupunginvaltuusto korostaa yhtenä sivistystoimen palveluverkon uudistustyötä ohjaavana periaatteena, että ryhmä- ja luokkakokoja ei kasvateta."

Yhdyskuntarakenteen kehittyminen

Palveluverkon suunnitteluun vaikuttaa väestön määrän ja ikärakenteen kehitys sekä olemassa olevilla asuinalueilla että uusilla asuinalueilla.

Tulevalla kymmenen vuoden jaksolla keskusta-alueen kerrostalorakentaminen jatkuu mm. Hangonsillan alueella, jonne rakentuu vielä lähes 900 asuntoa. Jo kaavoitettujen Tehtaankulman (320 asuntoa), Suokatu 18 (140 asuntoa) ja HYK:n alueen (150 asuntoa) lisäksi ydinalueelle laadittaviin kaavoihin sisältyy yli 2 200 asunnon rakentamismahdollisuus. Maankäyttösopimusten perusteella ydinalueella on mahdollisuus 170 asunnon rakentamiseen.

Metsäkaltevan alueen rakentaminen jatkuu koko kymmenvuotisjakson ajan ja alueelle sijoittuu noin 700 uutta asuntoa. Nummenmäen alueelle on osoitettu asemakaavassa yli 500 asunnon rakentamismahdollisuus, mutta alueen toteuttaminen saattaa siirtyä Palveluverkkosuunnitelman tavoitevuotta kauemmaksi. Kytäjän asemakaavoissa on vielä noin 50 omakotitalon rakentamismahdollisuus. Muutoin maaseutualueiden rakentamisen määrää ja sijoittumista on vaikea ennakoida.

Lisätietoa: [Väestösuunnite 2024-2050 rakentamisennuste.pdf](#)

Lapsimäärän muutoksen vaikutus valtionosuusrahoitukseen

Kuntatalouden tila on heikentynyt, mutta vastuu palveluiden järjestämisestä on pysynyt ennallaan tai lisääntynyt. Tulot, verotulot ja valtionosuudet kasvavat hitaasti ja samalla kustannuspaineet ovat lisääntyneet. Tästä syntyvä talouden epätasapaino edellyttää rakenteellisia muutoksia ja uusia tapoja järjestää palveluita.

Valtionosuudet ovat merkittävä osa kaupungin tulopohjaa ja varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten määrän muutos vaikuttaa myös kuntien valtionosuuksiin. Kunnille maksettava valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta erillisestä järjestelmästä, joilla on omat määrittämisperusteensa. Valtiovarainministeriö vastaa

peruspalvelujen valtionosuuksista, kun taas OKM vastaa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista. Valtaosa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen valtionrahoituksesta koostuu valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalveluiden valtionosuuden laskentatekijöiden kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuusjärjestelmä kattaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen, kuten esi- ja perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä kirjastojen ja kulttuuripalvelujen valtionosuudet. OKM toimii näiden valtionosuuksien valtionapuviranomaisena, ja rahoitus perustuu toiminnan suoritteisiin, yksikköhintoihin ja oppilas- tai opiskelijamääriin. Oppilasmäärät ovat keskeinen rahoituksen peruste, ja eri ikäluokille määritellään vuosittain omat yksikköhinnat. Tämän vuoksi 6–15-vuotiaiden lasten määrän muutokset vaikuttavat suoraan kunnan saamaan OKM-rahoitukseen. Taiteen perusopetuksen ja kulttuuripalvelujen rahoitus perustuu opetustunteihin ja opiskelijamääriin.

Pitkään jatkunut syntyvyyden lasku on muuttanut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarvetta. Jotta muutos näkyisi myös kustannussäästöinä, on välttämätöntä varautua palvelutuotannon sopeuttamiseen. Valtionosuusrahoitus vähenee ikäluokkien pienentyessä, joten sopeutustarve syntyy jo pelkästään talouden tasapainon näkökulmasta.

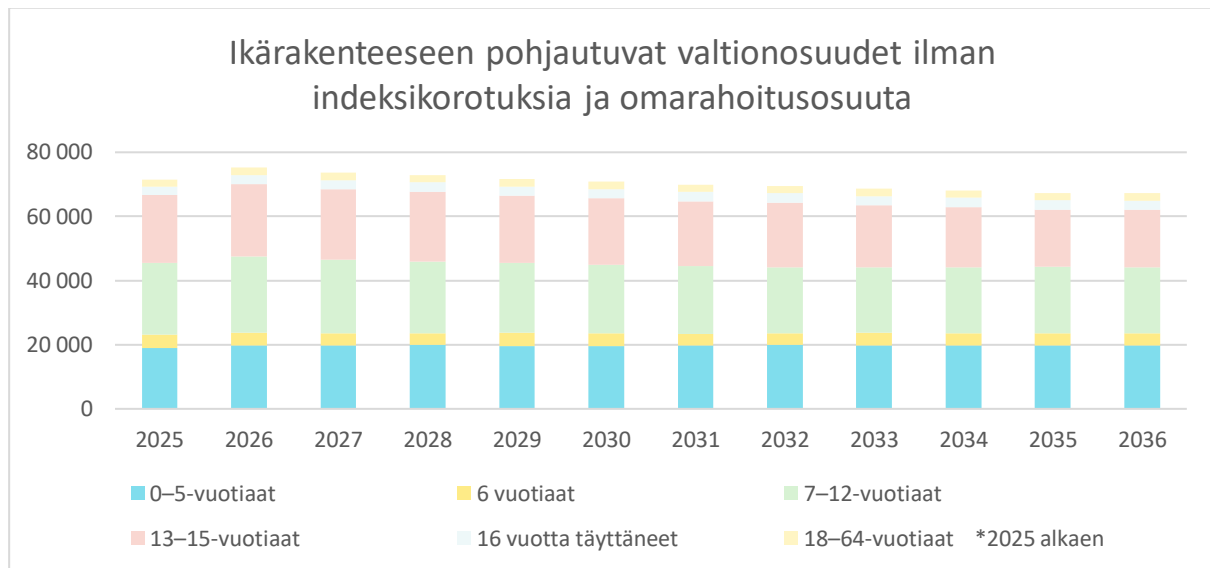
Lapsimäärän muutosten vaikutuksen arvioinnissa valtionosuusrahoitukseen on käytetty taustalla alla olevan taulukon väestöennustetta.

VAESTÖ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
0-5-vuotiaat	2 201	2 207	2 220	2 188	2 178	2 204	2 217	2 211	2 206	2 201	2 196	2 191	2 187	2 184	2 182	2 181	2 181
6-vuotiaat	418	390	389	436	414	378	390	407	405	405	404	404	403	401	400	399	399
7-12-vuotiaat	2 917	2 818	2 725	2 657	2 614	2 596	2 515	2 490	2 511	2 529	2 506	2 499	2 519	2 530	2 525	2 520	2 514
13-15-vuotiaat	1 626	1 580	1 578	1 517	1 502	1 453	1 455	1 397	1 353	1 285	1 299	1 327	1 325	1 293	1 289	1 309	1 321
16 vuotta täyttäneet	39 869	40 182	40 448	40 726	40 966	41 183	41 364	41 555	41 690	41 837	41 931	41 979	42 028	42 098	42 147	42 158	42 173
18-64-vuotiaat	27 213	27 189	27 172	27 168	27 154	27 147	27 134	27 134	27 078	27 038	27 009	27 026	26 995	26 979	26 953	26 938	26 865
Asukasluku yhteensä	47 031	47 177	47 360	47 523	47 674	47 815	47 941	48 060	48 165	48 256	48 336	48 400	48 460	48 506	48 543	48 567	48 588
0-18-vuotiaat	8 894	8 682	8 544	8 417	8 298	8 210	8 101	8 012	7 935	7 874	7 804	7 769	7 720	7 711	7 730	7 742	7 722
19-64-vuotiaat	26 641	26 620	26 628	26 630	26 650	26 619	26 626	26 639	26 602	26 551	26 560	26 559	26 566	26 575	26 544	26 494	26 431
65 vuotta täyttäneet	11 496	11 875	12 188	12 477	12 726	12 985	13 214	13 409	13 628	13 831	13 972	14 072	14 174	14 220	14 269	14 331	14 435
Vieraskielisten määrä	4 079	4 289	4 494	4 697	4 902	5 109	5 319	5 531	5 746	5 964	6 186	6 411	6 641	6 873	7 108	7 346	7 587
VAESTÖN KEHITYS, INDEKSILUKU 100 V. 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
0-5-vuotiaat	100,0	100,3	100,9	99,4	99,0	100,1	100,7	100,5	100,2	100,0	99,8	99,5	99,3	99,2	99,1	99,1	99,1
6-vuotiaat	100,0	93,4	93,1	104,3	99,1	90,5	93,3	97,4	96,9	96,8	96,7	96,5	96,3	96,0	95,7	95,4	95,3
7-12-vuotiaat	100,0	96,6	93,4	91,1	89,6	88,0	86,2	85,3	86,1	86,7	85,9	85,7	86,4	86,7	86,6	86,4	86,2
13-15-vuotiaat	100,0	97,2	97,0	93,3	92,4	89,4	89,5	85,9	83,2	79,9	79,9	81,6	81,5	79,5	79,3	80,5	81,3
16 vuotta täyttäneet	100,0	100,8	101,5	102,1	102,8	103,3	103,7	104,2	104,6	104,9	105,2	105,3	105,4	105,6	105,7	105,7	105,8
18-64-vuotiaat	100,0	99,8	99,9	99,8	99,6	99,8	99,7	99,7	99,5	99,4	99,2	99,3	99,2	99,1	99,0	99,0	98,7
Asukasluku yhteensä	100,0	100,3	100,7	101,0	101,4	101,7	101,9	102,2	102,4	102,6	102,8	102,9	103,0	103,1	103,2	103,3	103,3
0-18-vuotiaat	100,0	97,6	96,1	94,6	93,3	92,3	91,1	90,1	89,2	88,5	87,7	87,4	86,8	86,7	86,9	87,0	86,8
19-64-vuotiaat	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	99,9	99,7	99,7	99,7	99,7	99,8	99,6	99,4	99,2
65 vuotta täyttäneet	100,0	103,3	106,0	108,5	110,7	113,0	114,9	116,6	118,5	120,3	121,5	122,4	123,3	123,7	124,1	124,7	125,6

Kuva 10. Valtionosuusrahoituksen arvioinnissa käytetty väestöennuste (MDI)

Valtionosuuksien arvioidussa kehityksessä isoin merkitys on ennakoitulla väestökehityksellä. Hyvinkään osalta lasten, erityisesti peruskouluikäisten 7–12-vuotiaiden määrä on laskussa, työikäinen väestö 18–64-vuotiaiden osalta pysyy likipitään ennallaan ja 65 vuotta täyttäneiden määrä nousee selkeästi. Työikäisten osuus laskee noin 2,5 prosenttiyksiköllä vuosien 2024–2030 välissä. Palvelutuotannon kustannuskehitys voi vaikuttaa tähän merkittävästikin, sillä kun ikäluokat pienenevät koko maassa, myös yksikkökustannukset ovat noususuunnassa.

Ikärakenteeseen pohjautuvat laskennalliset kustannukset ovat nousussa, mutta nousu johtuu puhtaasti valtionosuuksissa käytettävissä indekseistä. Nousu vuosina 2027–2040 on keskimäärin 1,7 prosenttia vuodessa, kun laskennassa käytetty indeksi on 2,7–2,8. Suhteessa inflaatioon sopeutus paine on siis prosenttiyksikön verran vuodessa. Ikärakenteeseen pohjautuvat valtionosuudet ovat selkeässä laskussa, kun laskenta tehdään ilman indeksikorotuksia. Peruspalveluiden valtionosuudet eivät kasva samaa tahtia palvelutarpeen tai kustannuskehityksen kanssa. Kunnan rahoitus pohja kiristyy, ellei väestöpohja tai kustannustehokkuus parane.

Taulukko 6. Ikärakenteeseen pohjautuvat valtionosuudet ilman indeksikorotuksia ja omarahoitussuuta (FCG)

Kuntayhteistyö

Osana palveluverkon valmistelua pyydettiin Hausjärven, Nurmijärven ja Tuusulan kuntia selvittämään yhteistyön mahdollisuuksia palveluiden järjestämiseksi. Vastaukset saatiin Hausjärveltä ja Nurmijärveltä.

Hausjärvi

Varhaiskasvatus

- Monnin alueella on yksityinen päiväkotitoiminta Satumaa, joka toimii kunnan omistamassa kiinteistössä, ja jossa kapasiteetti on 50 paikkaa
- Monnin alueella ei ole kunnallista varhaiskasvatustoimintaa
- Esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus on järjestetty Monnin alakoulun yhteydessä
- Lapsilukuja alueella vuosittain syntyneistä:
 - 2020:10, 2021:15, 2022: 9, 2023: 6, 2024: 8, 2025: 10
- Hausjärvi ostaa palvelusetelillä Hyvinkäältä yksityisistä päiväkodeista tarpeen mukaan varhaiskasvatusta, jossa tällä hetkellä kolme lasta ja yksi lapsi yksityisellä perhepäivähoitajalla

Esi- ja perusopetus

Monnissa on esi- ja perusopetusta tarjoava koulu. Koulussa toimii esiopetusryhmä ja täydentävän varhaiskasvatuksen ryhmä. Perusopetusta annetaan tällä hetkellä viidessä ryhmässä 1.–2., 3., 4., 5. ja 6 luokilla. Lisäksi koulussa on erityisluokka. Oppilasmäärä lukuvuonna 2025–2026 on 105. Käytännössä tilat mahdollistavat yksisarjaisen koulun toiminnan. Koululla on myös iltapäivätoimintaa. Monnin osalta keskustelussa on myös uusien tilojen rakentaminen kylätaloperiaatteella, jossa tilat toimisivat päivisin kouluna ja muuna aikana yleishyödyllisessä käytössä. Perusopetuksen yläluokkia Monnista on aiemmin käyty pääsääntöisesti Hyvinkäällä. Viime vuosina Hyvinkään tiukentunut oppilaaksiotto on lisännyt monnilaisten koulunkäyntiä Hausjärven yhtenäiskoulun yläluokilla. Tässä toimintamallissa ei varsinaisesti ole ollut sopimuksia tai periaatteita, vaan se on perustunut huoltajien halukkuuteen hakea toissijaista koulupaikkaa Hyvinkäältä. Monnissa asuvien asiointisuunta ja harrastukset ovat useasti Hyvinkäällä ja kulkeminen päivittäin kouluun Oittiin haastaa

monia perheitä. Tilojen osalta monnilaisten koulunkäynti on mahdollista Hausjärven yhtenäiskoulussa ja kuljetukset toimivat myös. Keskustelua käydään myös yhtenäiskoulun yläluokkien uudisrakennuksesta ja tässä keskustelussa myös Monnista tulevien oppilaiden määrä on merkityksellistä. Edellä olevan perusteella Hausjärvellä ollaan valmiita keskustelemaan ja käymään läpi erilaisia vaihtoehtoja.

Nurmijärvi

Alle kouluikäisten lasten osalta Nurmijärven Herusten alueelta haetaan säännöllisesti varhaiskasvatuksen vuoroa Hyvinkäälle erityisesti työmatkaliikenteen vuoksi. Esiopetuksen osalta on noussut esiin tilanteita, joissa lapselle luontevin esiopetuspaikka olisi Hyvinkään puolella. Hyvinkään Sääksiraitilta on puolestaan esitetty toiveita saada sekä varhaiskasvatus- että esiopetuspaikka Rajamäelle. Nukarin alueella kysyntää Hyvinkään suuntaan ei ole toistaiseksi ilmennyt. Kouluikäisten osalta Herusten alueelta (noin 20–30 oppilasta) oppilaat ohjataan Rajamäen kouluun, jossa on riittävästi tilaa ja koulukuljetus voidaan järjestää julkisen liikenteen avulla. Palveluverkko huomioden Nurmijärven kunnalla ei ole tarpeita yhteistyölle Rajamäen koulun osalta. Nukarin koulun oppilasmäärä on laskussa, ja kouluun mahtuisi oppilaita myös kunnan ulkopuolelta, mikäli sopimuksesta päätettäisiin.

Varhaiskasvatuspaikkojen myöntämisessä voitaisiin hyödyntää tarkasti määriteltyjä, yhtenäisiä perusteita (esim. asuinpaikka ja vuorohoidon tarve). Yhteistyön tarvetta on etenkin niillä raja-alueilla, joissa varhaiskasvatusikäisen lapsen perheelle luontevin palvelu sijaitsee toisen kunnan puolella. Toissijaisen oppilaaksioton kautta oppilaat voivat hakea kouluun joko Nurmijärven tai Hyvinkään puolelle. Palveluverkon kehittämisessä Nurmijärvi arvioi esimerkiksi Nukarin koulun tulevaisuutta, ja hyvinkääläisiä oppilaita voitaisiin ottaa sisään, mikäli näin päätetään. Lisäksi koulutuksellista yhteistyötä henkilöstön välillä olisi mahdollista lisätä.

Kunnat voisivat keskustella toimintamalleista, mikäli yksittäinen huoltaja ilmaisee toiveensa lapsensa varhaiskasvatus- tai koulupaikasta toisen kunnan alueelle. Koulukuljetuksen järjestämisen ja maksujen periaatteet tulisi sopia kuntien kesken siinä vaiheessa, jos lähdetään sopimaan kuntien välisiä sopimuksia tai toimintamalleja lapsen koulupaikasta toisen kunnan alueella. Nurmijärven pohjoisosassa Herusten alueelta Nopon koulu olisi matkan perusteella lähempänä kuin Rajamäen koulu, ja koulukuljetusetuus syntyisi Nopon kouluun osalle oppilaista voimassa olevien Nurmijärven kunnan kuljetuskriteerien mukaan. Lisäksi on hyvä ottaa huomioon, että Herusten alueella asuvan oppilaan siirtyessä alakoulusta yläkouluun, koulumatka Hyvinkään yläkouluun olisi pidempi kuin Nurmijärven Seitsemän veljeksien kouluun.

Palveluverkkovaihtoehdot

Varhaiskasvatusverkon tiivistäminen ja kapasiteetin kohdentaminen

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta palveluverkkovaihtoehtojen keskeisinä lähtökohtina ovat tilatehokkuus ja kustannustenhallinta. Tämä tarkoittaa yksikköjen täyttöasteen nostamista sekä luopumista sellaisten päiväkotien peruskorjauksista ja/tai laajennuksista, joille ei ennusteta riittävää käyttöastetta, kuten Kruununmaan päiväkodin laajennuksesta. Ratkaisuvaihtoehtoisissa huomioidaan palvelun laatu, saavutettavuus, joustavuus sekä henkilöstön lainmukainen mitoitus.

Vilinän valmistuttua vuonna 2027 Hangonsillan päiväkodin toiminta nykyisissä tiloissa päättyy, ja samalla luovutaan Riemurinteen päiväkodin vuokrakiinteistöstä. Vuoro- ja iltahoidon osalta toiminta keskitetään Vilinään, jolloin Martinkaaren päiväkotia voidaan ottaa kokonaisuudessaan päivälapsikäyttöön. Keskittäminen parantaa toiminnallista tehokkuutta, vastaa vuoro- ja iltahoidon kysyntään sekä huomioi kuntalaiskyselyssä esiin nousseet huomiot koillisen alueen varhaiskasvatuspaikkojen riittävyydestä.

Väestöennusteeseen liittyvä epävarmuus on arviolta 5–10 % alle kouluikäisissä. Kun tähän yhdistetään osallistumisasteen epävarmuus, kokonaisvirhemarginaali varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrässä on arviolta ± 6 –12 %, mikä voi tarkoittaa jopa 100–250 lapsen vaihtelua ennustettuun kysyntään nähden. Lisätietoja ja vaihtoehtokohtaiset laskelmat on esitetty liitteessä *Vaihtoehtojen vaikutukset varhaiskasvatuksen näkökulmasta*. [Vaihtoehtojen vaikutukset Vakan näkökulmasta.pdf](#)

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ja kapasiteetin tarkastelu osoittaa, että pelkkä lapsimäärän ennustettu väheneminen ei yksin takaa riittävää joustovaraa pitkällä aikavälillä. Mikäli osallistumisaste nousee ennakoitua nopeammin tai/ja väestöennuste toteutuu yläkanttiin, useiden vaihtoehtojen laskennallinen joustovara pienenee nopeasti ja kääntyy osassa skenaarioista negatiiviseksi jo 2030-luvun alkuvuosina. Toisaalta tilanteet, joissa kapasiteetti ylittää kysynnän, voivat muodostua haasteiksi: tällöin tilat ovat vajaakäytöllä, kustannustehokkuus heikkenee ja rakenteellisia ratkaisuja on arvioitava uudelleen. Vaihtoehtoihin liittyvien peruskorjattujen tilojen todellinen kapasiteetti tarkentuu vasta myöhemmin. Tämän vuoksi kapasiteettiratkaisuissa on varauduttava sekä äkillisiin kysyntäpiikkeihin että mahdollisiin ylikapasiteettitilanteisiin hyödyntämällä tilojen uudelleenjärjestelyjä, yksityisen palvelutuotannon joustavampaa käyttöä ja muita rakenteellisia ratkaisuja. Näin voidaan turvata varhaiskasvatuksen saavutettavuus ja lakisääteinen palveluvelvoite kaikissa kysyntävaihteluissa.

Perusopetuksen palveluverkon tiivistäminen ja kapasiteetin kohdentaminen

Hyvinkään kaupungin väestöennusteen mukaan alakouluikäisten 7–12-vuotiaiden oppilaiden lukumäärän lasku tasoittuu noin 2 170 oppilaaseen vuoteen 2035 mennessä. Yläkouluikäisten 13–15-vuotiaiden oppilaiden lukumäärän lasku tasaantuu 1 300 oppilaaseen vuoteen 2040 mennessä.

Koulujen kapasiteetit on laskettu valtuuston palveluverkkotyötä varten päättämien ryhmäkokojen mukaisesti siten, että vuosiluokilla 1–2 ryhmäkoko on 20 oppilasta ja vuosiluokilla 3–9 ryhmäkoko on 22 oppilasta. Laskennassa on huomioitu myös kouluissa toimivat pienryhmät. Palveluverkkoselvityksen pohjana käytetään väestösuunnitteen keskivaihtoehtoa, ja sen pohjalta oppilaat on ohjattu väestöennusteessa määritellyiltä alueilta lähimpiin kouluihinsa. Koska väestöennuste perustuu tilastollisiin pienalueisiin, koulukohtaiset ennusteet on laadittu mahdollisimman tarkasti yhdistelemällä pienaluiden väestöennusteita sen mukaan, miltä alueilta oppilaat todennäköisimmin hakeutuvat kyseisiin kouluihin. Keskivaihtoehtoennuste ja pienet ryhmäkoot tuovat palveluverkon suunnitteluun tarvittavaa väljyyttä, vaikka oppilasmäärät olisivatkin hyvin lähellä kapasiteettia.

Hyvinkään kaupunki on yhtä oppilaaksi ottamisen aluetta, minkä vuoksi keskustaajamaa tarkastellaan kokonaisuutena oppilasmäärän ja kapasiteetin näkökulmasta. Kaupunki osoittaa lähikoulun oppilaan väestötietojärjestelmässä olevan osoitteen, erityistarpeiden ja koulujen ryhmäkokojen perusteella. Kotia lähinnä sijaitseva koulurakennus ei ole välttämättä lapsen lähikoulu. Lisätietoja ja vaihtoehtokohtaiset laskelmat on esitetty liitteessä *Vaihtoehtojen vaikutukset perusopetuksen näkökulmasta*. [Vaihtoehtojen vaikutuksen perusopetuksen näkökulmasta.pdf](#)

Oppilaita ei voida sijoittaa mihin tahansa kouluun, vaan oppilaaksi ohjauksen tulee olla yhdenvertaista sekä turvata oppilaille sujuvat ja arkea tukevat koulumatkat. Tämän vuoksi eri vaihtoehtoisissa on eroja tilan hyödyntämisen suhteen. Palveluverkkovaihtoehtojen vaikutuksia alakouluikäisten oppilaiden ohjaussuuntiin on havainnollistettu kunkin vaihtoehdon yhteydessä esitetyillä karttakuvilla. Karttakuvista on laadittu myös eriliset, suuremmat versiot, joita voidaan tarkastella liitteessä [Vaihtoehtojen mukaiset oppilaiden ohjautumisalueiden karttakuvia.pdf](#). Tämä mahdollistaa ohjaussuuntien muutosten tarkemman vertailun sekä vaihtoehtojen alueellisten vaikutusten arvioinnin. Vaihtoehtojen mukaiset oppilaiden ohjautumisalueiden karttakuvat.pdf

Vaihtoehto 1

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkotia suljetaan 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistössä loppuu 30.6.2027.

Anttilantalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaiset mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalon koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Nopon koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopon koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

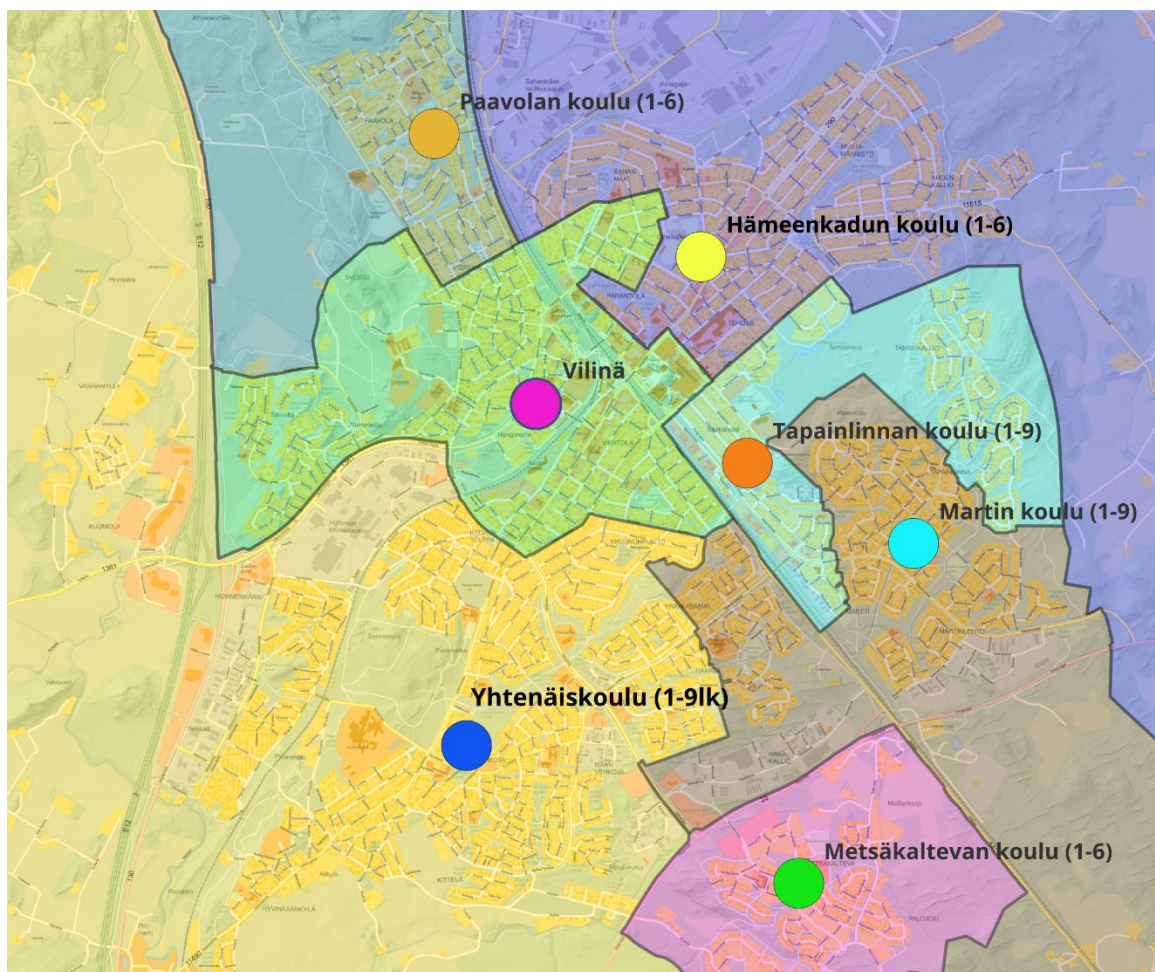
Välöjoen nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Sivistystoimi luopuu Hakalantalons tilojen käytöstä 31.7.2031 ennen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hakalantalons kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Metsäkuusen ja Hiidenkiukaan päiväkotien remontit toteutetaan ennen Hakalantalosta luopumista. Hakalantalons Pikku-Veturin toiminta siirtyy Kaupunkisillan päiväkotiin. Liikuntatilojen osalta jatkossa tukeudutaan Vilinän, Hyvinkää Areenan ja kaupungin muihin liikuntatiloihin. Hakalantalons nuorisotilat poistuvat käytöstä ja toiminta keskittyy keskustan alueelle.

Sivistystoimi luopuu Hyvinkäänkylän koulun tilojen käytöstä 31.7.2030 ennen rakennuksen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua koko Hyvinkäänkylän koulun kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luovutaan 31.7.2032, eikä niitä peruskorjata. Tavoitteena on luopua Puolimatkan koulun kiinteistöstä. Tarkoituksena on rakentaa esimerkiksi Vehkojan koulun tontille uusi yhtenäiskoulu, johon näiden koulujen oppilaat siirtyvät. Uuden koulun suunnittelussa huomioidaan ajankohtaiset väestöennusteisiin perustuvat oppilasmäärät.

Kuva 11. Vaihtoehto 1: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Vaihtoehto 2

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkoti suljetaan 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistössä loppuu 30.6.2027.

Anttilantalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaiset mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalon koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

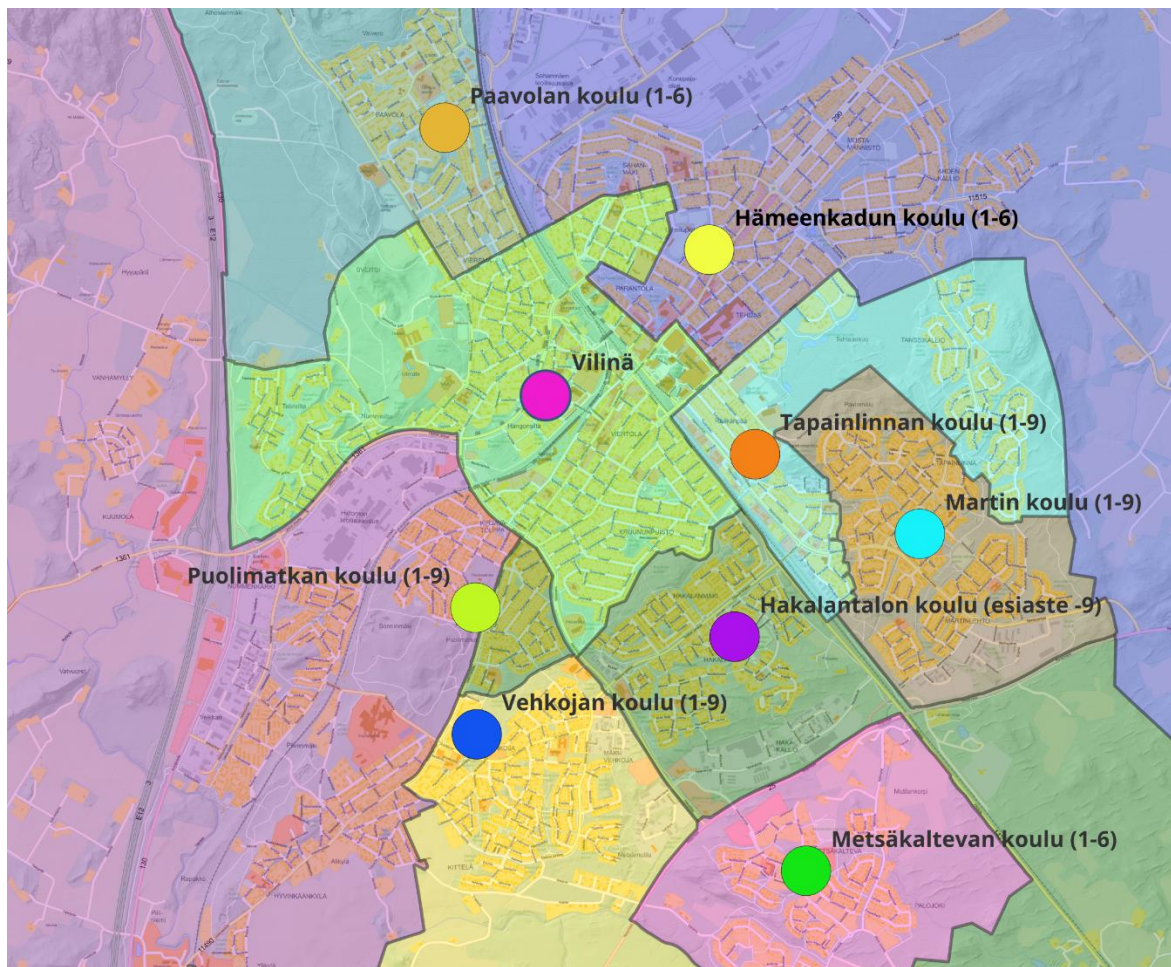
Nopon koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopon koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Välenojan nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Varhaiskasvatus ja perusopetus jatkavat Hakalantalon kiinteistössä. Nuorisopalveluiden moottoriverstas säilyy käytössä. Kiinteistö peruskorjataan vuosina 2031–2035. Peruskorjauksen valmistuttua Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien toiminta siirtyy Hakalantalon tiloihin. Pikku-Veturin toiminta siirtyy Hakalantalon kirjastolta vapautuviin tiloihin. Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien peruskorjauksia ei toteuteta ja tavoitteena on luopua kiinteistöistä.

Hyvinkäänkylän koulusta luovutaan 31.7.2030 ennen rakennuksen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hyvinkäänkylän kiinteistöstä. Oppilaat siirretään osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Kuva 12. Vaihtoehto 2: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Vaihtoehto 3

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkotie siirretään 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistössä loppuu 30.6.2027.

Anttilatalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaisten mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalons koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Nopons koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopons koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

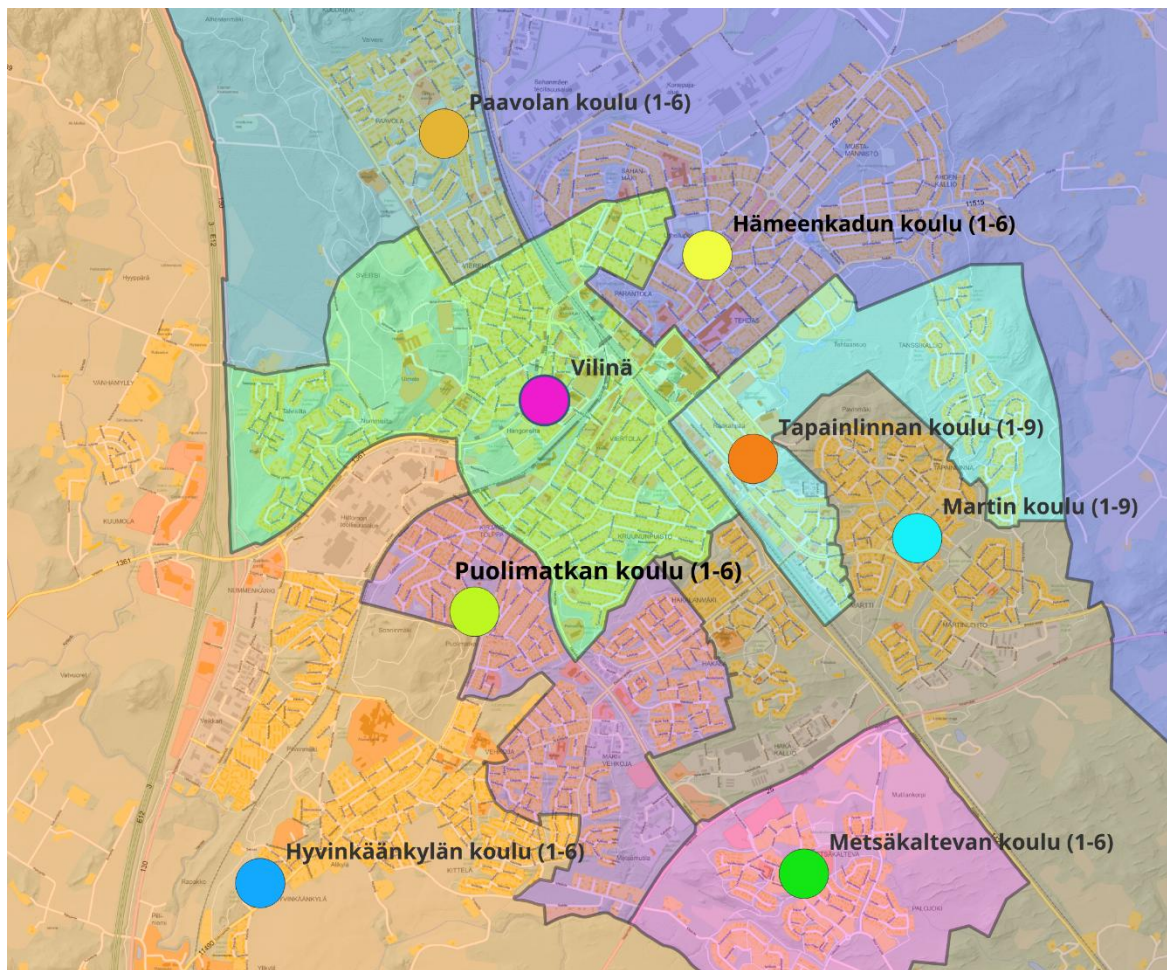
Välensojan nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Hyvinkäänkylän koulu säilyy varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytössä, ja koulun kiinteistö peruskorjataan. Hyvinkäänkylän kouluun sijoitetaan oppilaita nykyistä huomattavasti laajemmalla alueella, jotta rakennuksen kapasiteetti saadaan tehokkaaseen käyttöön.

Puolimatkan yhtenäiskoulu muuttuu 1.8.2031 alakouluksi. Kruununpuiston päiväkodin varhaiskasvatus siirtyy Puolimatkan koulun tiloihin. Tavoitteena on luopua Kruununpuiston päiväkodin kiinteistöstä. Vehkojan yhtenäiskoulu muuttuu yläkouluksi 1.8.2031.

Sivistystoimi luopuu Hakalantalons tilojen käytöstä 31.7.2031 ennen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hakalantalons kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Metsäkuusen ja Hiidenkiukaan päiväkotien remontit toteutetaan ennen Hakalantalosta luopumista. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Hakalantalons Pikku-Veturin toiminta siirtyy Kaupunkisillan päiväkotiin. Liikuntatilojen osalta jatkossa tukeudutaan Vilinän, Hyvinkää Areenan ja kaupungin muihin liikuntatiloihin. Hakalantalons nuorisotilat poistuvat käytöstä ja toiminta keskittyy keskustan alueelle.

Kuva 13. Vaihtoehto 3: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Vaihtoehto 4

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkotie siirretään 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöistä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistöissä loppuu 30.6.2027.

Anttilatalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaiset mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalons koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöistä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

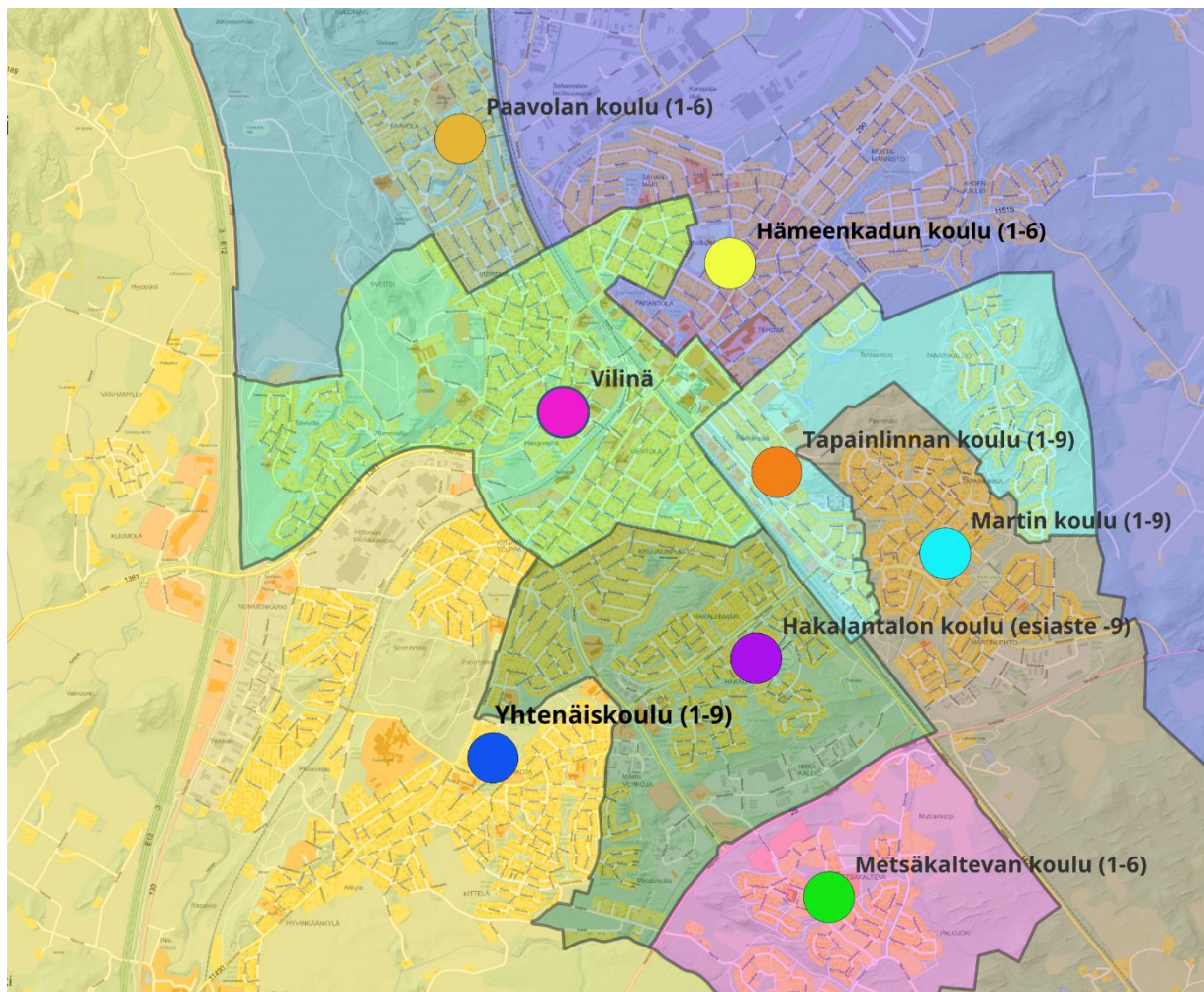
Nopons koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopons koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Välensojan nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöistä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Varhaiskasvatus ja perusopetus jatkavat Hakalantalons kiinteistöissä. Nuorisopalveluiden moottoriverstas säilyy käytössä. Kiinteistö peruskorjataan vuosina 2031–2035. Peruskorjauksen valmistuttua Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien toiminta siirtyy Hakalantalons tiloihin. Pikku-Veturin toiminta siirtyy Hakalantalons kirjastolta vapautuviin tiloihin. Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkotien peruskorjauksia ei toteuteta ja tavoitteena on luopua kiinteistöistä.

Hyvinkäänkylän, Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luovutaan 31.7.2032, eikä niitä peruskorjata. Tavoitteena on luopua Hyvinkäänkylän ja Puolimatkan koulujen kiinteistöistä. Kiinteistöjen varhaiskasvatustoiminnan lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Perusopetukselle rakennetaan uusi yhtenäiskoulu esimerkiksi Vehkojan koulun tontille, ja näiden koulujen oppilaat ohjataan uuteen rakennukseen 1.8.2032. Uuden koulun suunnittelussa huomioidaan ajankohtaiset väestöennusteisiin perustuvat oppilasmäärät.

Kuva 14. Vaihtoehto 4: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Vaihtoehto 5

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkoti suljetaan 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistössä loppuu 30.6.2027.

Anttilantalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaiset mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalon koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Nopon koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopon koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

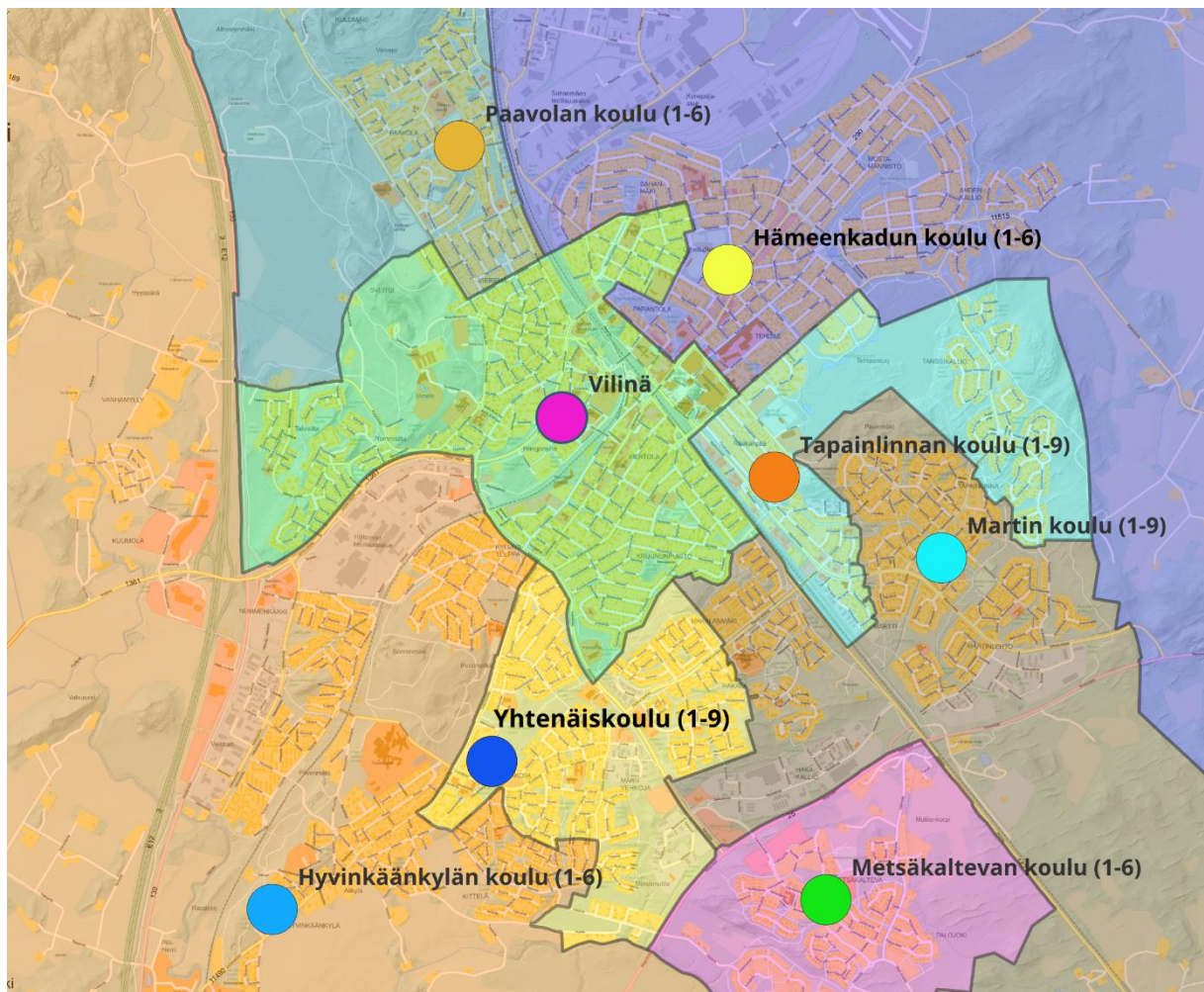
Välöjojan nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Hyvinkäänkylän koulu säilyy varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytössä, ja koulun kiinteistö peruskorjataan. Hyvinkäänkylän kouluun sijoitetaan oppilaita nykyistä huomattavasti laajemmalla alueella, jotta rakennuksen kapasiteetti saadaan tehokkaaseen käyttöön.

Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luovutaan 31.7.2032, eikä niitä peruskorjata. Tavoitteena on luopua Puolimatkan koulun kiinteistöistä. Tilalle rakennetaan uusi yhtenäiskoulu esimerkiksi Vehkojan koulun tontille, ja näiden koulujen oppilaat ohjataan uuteen rakennukseen 1.8.2032. Uuden koulun suunnittelussa huomioidaan ajankohtaiset väestöennusteisiin perustuvat oppilasmäärät.

Sivistystoimi luopuu Hakalantalon tilojen käytöstä 31.7.2031 ennen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hakalantalon kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Metsäkuusen ja Hiidenkiukaan päiväkotien remontit toteutetaan ennen Hakalantalosta luopumista. Hakalantalon Pikku-Veturin toiminta siirtyy Kaupunkisillan päiväkotiin. Liikuntatilojen osalta jatkossa tukeudutaan Vilinän ja Hyvinkää Areenan tarjoamiin liikuntatiloihin. Hakalantalon nuorisotilat poistuvat käytöstä ja toiminta keskittyy keskustan alueelle.

Kuva 15. Vaihtoehto 5: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Vaihtoehto 6

Kruununmaan päiväkodin laajennusta ei toteuteta. Vehkojan päiväkodin peruskorjauksesta luovutaan ja päiväkoti suljetaan 30.6.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Riemurinteen päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa ja kaupungin toiminta kiinteistössä loppuu 30.6.2027.

Anttilantalon toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2030. Oppilaat siirtyvät Vehkojan ja Puolimatkan kouluihin. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön.

Puolimatkan koulun Talvisillan toimipisteen koulukäytöstä luovutaan 31.7.2027. Oppilaat siirtyvät Vilinän kiinteistöön. Tilat siirtyvät kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen käyttöön ja Talvisillan varhaiskasvatuksen jatkumista selvitetään palvelusetelillä tai kunnallisena toimintana. Mikäli palvelu järjestetään palvelusetelitoimintana, esiopetus ostetaan erikseen yksityiseltä palveluntuottajalta.

Ennusteen mukaan Metsäkaltevan alueen 6.-luokkalaiset mahtuvat nykyisiin Metsäkaltevan koulun tiloihin syksyllä 2030. Metsäkaltevan koulun laajennuksesta luovutaan.

Hakalantalon koulun erityisluokat siirtyvät Martin koulun tiloihin 1.8.2030.

Ridasjärven koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Ridasjärven kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan Hämeenkadun ja Martin kouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

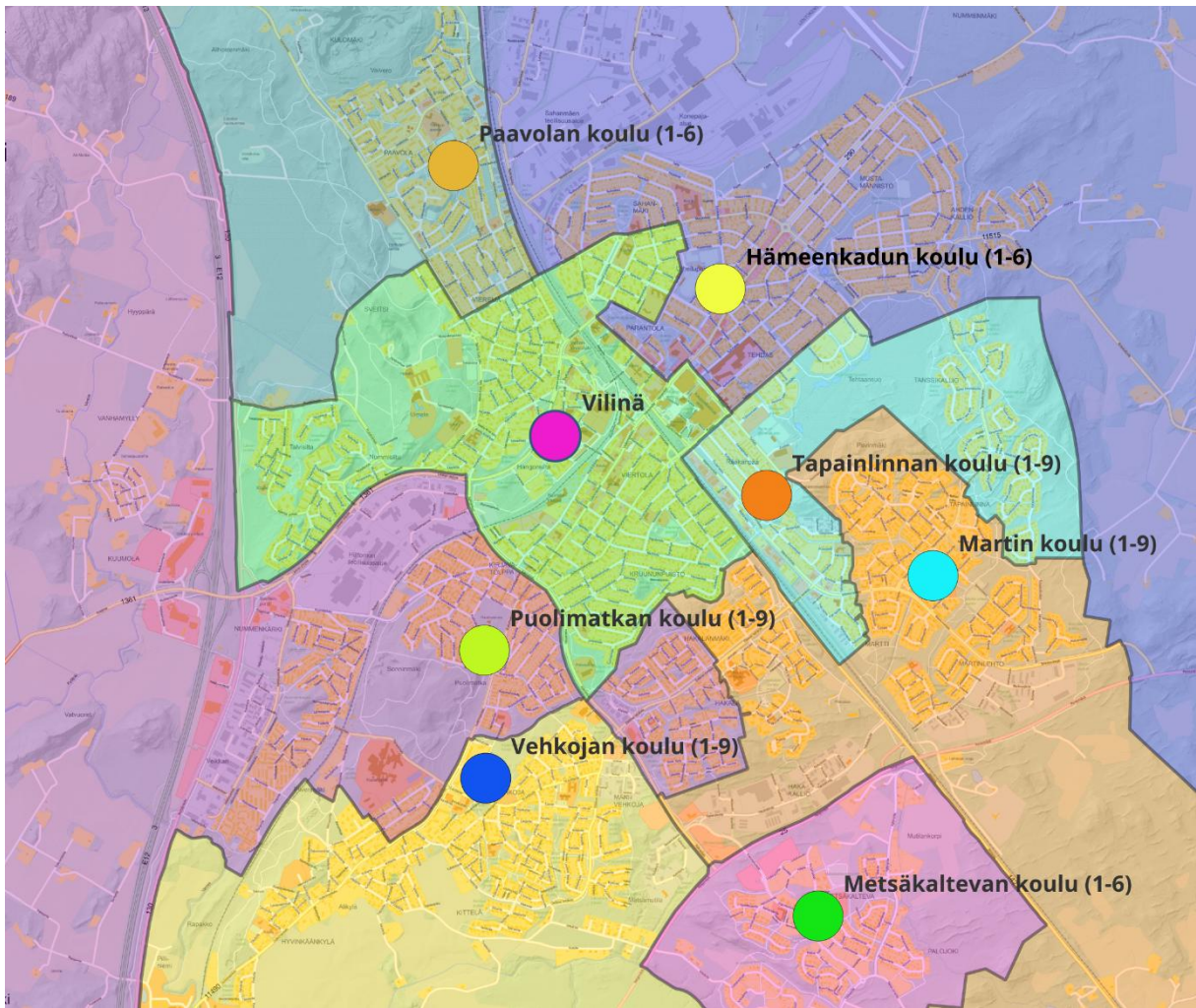
Nopon koulusta ja päiväkodista luovutaan 31.7.2027. Tavoitteena on luopua Nopon koulurakennuksesta. Päiväkodin vuokrasopimusta ei jatketa. Oppilaat ohjataan Hyvinkäänkylän kouluun. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Välöjojan nuorisotalosta luovutaan 1.1.2027. Tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Viertolan kentän huoltorakennuksesta (Viertolan nuorisotila) luovutaan 31.7.2027. Kiinteistön omistus säilyy kaupungilla.

Hakalan kirjasto sulkeutuu 31.7.2031.

Sivistystoimi luopuu Hakalantalon tilojen käytöstä 31.7.2031 ennen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hakalantalon kiinteistöstä. Oppilaat ohjataan osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan. Metsäkuusen ja Hiidenkiukaan päiväkotien remontit toteutetaan ennen Hakalantalosta luopumista. Hakalantalon Pikku-Veturin toiminta siirtyy Kaupunkisillan päiväkotiin. Liikuntatilojen osalta jatkossa tukeudutaan Vilinän, Hyvinkää Areenan ja kaupungin muihin liikuntatiloihin. Hakalantalon nuorisotilat poistuvat käytöstä ja toiminta keskittyy keskustan alueelle.

Hyvinkäänkylän koulusta luovutaan 31.7.2030 ennen rakennuksen peruskorjausta. Tavoitteena on luopua Hyvinkäänkylän koulun kiinteistöstä. Oppilaat siirretään osoitteen mukaisiin lähikouluihin. Lapset ohjataan varhaiskasvatuksen vapaisiin tiloihin huomioiden huoltajien toiveet mahdollisuuksien mukaan.

Kuva 16. Vaihtoehto 6: oppilaiden sijoittuminen eri alakouluihin väestöennusteen pohjalta

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnin tavoitteena on varmistaa, että suunniteltujen muutosten vaikutukset lasten hyvinvointiin, arkeen, turvallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen tunnistetaan ennakolta ja että päätöksenteossa huomioidaan lapsen etu. Arviointia täydennetään lasten, huoltajien ja henkilöstön näkemyksillä, joita kerätään kyselyillä osana palveluverkon valmistelua.

Lapsivaikutusten arviointi toteutetaan FCG:n toimesta kyselynä varhaiskasvatuksen huoltajille ja henkilöstölle sekä perusopetuksessa oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle. Kysely kohdennetaan yksiköihin, joihin palveluverkkoluonnoksen vaihtoehdot kohdentuvat.

Kyselyt ovat auki 10.2.–3.3.2026, minkä jälkeen FCG laatii niiden perusteella raportin. Tulokset julkaistaan kaupungin internetsivuilla. Raportin tuloksia hyödynnetään selvityksen, päätösesityksen ja päätöksen tekemisessä.

Liikenne

Hyvinkäällä koulumatkojen liikenneturvallisuus on viime vuosina ollut aktiivisen kehittämisen kohteena. Kaupunki on panostanut sekä liikenneympäristön parantamiseen että lasten liikkumisen taitojen vahvistamiseen.

Hyvinkää on yksi kolmesta Liikenneturvan Liikenneturvallinen kunta -pilottikunnasta. Hankkeen tavoitteena on kehittää pitkäjänteinen toimintamalli, jossa liikenneturvallisuustyö integroidaan laajasti kunnan eri toimialoille (varhaiskasvatus, koulut, nuorisotyö jne.).

Liikenneturvallisuuden lisäämisellä, kävely- ja pyöräilyväylien kehittämisellä ja lyhyillä koulumatkoilla mahdollistetaan ja lisätään koululaisten omatoimista liikkumista. Omatoiminen liikkuminen on ympäristöystävällinen vaihtoehto ja tukee kestävän liikkumisen tavoitteita. Oppilaiden omatoiminen liikkuminen parantaa fyysistä kuntoa, mielialaa ja stressinhallintaa. Tutkimusten mukaan liikkuminen ennen koulua parantaa tarkkaavaisuutta, työmuistia ja tehtäväkeskeistä käyttäytymistä. Itsenäinen kulkeminen opettaa lapsille tärkeitä liikenneturvallisuustaitoja ja vähentää autoliikennettä koulujen läheisyydessä.

Tulevaisuuden palveluverkkoa valittaessa tulee liikenteen osalta kiinnittää huomiota siihen, että valittu vaihtoehto tukee edelleen oppilaiden omatoimista liikkumista ja mahdollisuutta käyttää linja-autoliikennettä vaihtoehtoisena kulkumuotona.

Nopon ja Ridasjärven kyläkoulujen lakkauttamisella ei ole suurta vaikutusta oppilaskuljetusten järjestämiseen, koska Nopon ja Ridasjärven alueelta on nykyisinkin jo koululaisia palvelevaa linja-autoliikennettä keskustajamaan. Tätä liikennettä täydennetään taksikuljetuksilla.

Jotta Hyvinkäänkylän koulu voidaan säilyttää opetuskäytössä, sinne joudutaan ohjaamaan oppilaita huomattavasti nykyistä laajemmalta alueelta. Nykyisin maksimissaan noin 1–1,5 kilometrin alakoulumatka muuttuu nykyistä suuremmalta osalta oppilaista noin 2–2,5 kilometrin koulumatkaksi. Koulumatkan pituus vaikuttaa koulumatkan kulkumuotoon ja omatoiminen liikkuminen vähenee saattoliikenteen kasvaessa. Myös luonnollinen liikkumissuunta on esimerkiksi aamuisin alakeskuksista keskustan suuntaan.

Koulutoiminnan säilyttäminen noin nykyisen Vehkojan koulun tontilla on koulumatkojen kannalta perusteltua, koska tontin keskeinen sijainti huomioi parhaiten Hyvinkäänkylän, Veikkarin, Vehkojan, Kruununpuiston ja osan Hakalan alueen oppilaat, pitäen heidän koulumatkansa tarpeeksi lyhyinä omatoimista kulkemista varten.

Kustannusvaikutukset

Kiinteistökustannukset

Palveluverkkoselvityksessä koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kustannusvaikutuksia on tarkasteltu pitkän aikavälin kokonaiskustannusarvioina. Laskenta kattaa kiinteistöjen ylläpito- ja pääomakustannukset, arvioitujen investointikustannuksien vaikutukset niihin ja mahdollisista purkukustannuksista. Tarkastelu on tehty vuosille 2026–2040, ja jotta eri ajankohtina syntyvät kustannukset ovat keskenään vertailukelpoisia, ne on diskontattu vuoden 2025 hintatasoon. Diskonttausta käytetään, koska tulevaisuudessa syntyvillä kustannuksilla on taloudellisesti pienempi painoarvo kuin välittömästi syntyvillä kustannuksilla. Näin kustannuksia voidaan vertailla riippumatta siitä, painottuvatko ne tarkastelujakson alku- tai loppupuolelle. Kustannusarvioissa on käytetty 4 %:n reaaliaikainen diskonttokorkoa.

Kiinteistökustannuksien tarkastelujakso ulottuu vuoteen 2040 saakka, jotta pitkän aikavälin kunnossapito- ja peruskorjausinvestointien vaikutus kiinteistökustannuksiin voidaan huomioida mahdollisimman pitkällä aikavälillä. Purkukustannukset on sisällytetty laskentaan niissä vaihtoehdoissa, joissa tavoitteena on luopua kiinteistöstä. Aseman koululle ja Riemurinteen päiväkodille ei ole arvioitu mahdollisia purkukustannuksia missään vaihtoehdossa. Tarkoituksena on kuvata kiinteistöstä luopumisen kokonaiskustannus vertailukelpoisella ja yhtenäisellä tavalla suhteessa esimerkiksi peruskorjauksiin ja mahdolliseen uudisrakentamiseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että rakennukset purettaisiin automaattisesti toiminnan päättyessä, vaan niiden jatkokäyttöä tutkittaisiin laajemmin.

Nykytilanteen kiinteistökustannukset

Nykytilanne muodostaa kaikkien palveluverkkovaihtoehtojen vertailupohjan. Siinä nykyiseen palveluverkkoon toteutetaan Hyvinkään kaupungin vuoden 2026 talousarviossa arvioidut investoinnit opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennuksien osalta (Taulukko 7) sekä muut välttämättömät kunnossapito- ja peruskorjausinvestoinnit ajallaan vuoteen 2040 asti, jotka Tilakeskus on arvioinut kiinteistöittäin. Lähtötilanne kuvaa tilannetta, jossa kaupunki ylläpitää nykyistä palveluverkkoa ja kiinteistökantaa suunnitelmallisesti tämänhetkisen talousarvion mukaisesti. Nykytilanteen kustannuksia on kuvattu taulukossa 9 nykyisen palveluverkon kohdalla diskontattuina kokonaiskustannuksina vuosilta 2026–2040.

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT	brm ² (arvio)	Hanke yh- teensä	2026	2027	2028	2029	2030	poisto/v
<i>Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset</i>								
Vehkojan koulun peruskorjaus **		-6 141	-200	-3 000	-2 000			-307
Hangonsillan alueen uusi koulu ja päiväkotikiinteistö	9 229	-36 300	-21 500	-3 500				-1 203
Hyvinkäänkylän koulun peruskorjaus *	4 150	-10 000			-300	-9 700		-333
Metsäkaltevan koulun laajennus *	1 000	-5 000				-250	-4 750	-167
Hiidenkiukaan päiväkodin peruskorjaus *		-3 200		-200	-3 000			-160
Aamutuulen päiväkodin laajennus/ palveluseteli *	1 000	-5 300			0	-300	-5 000	-177
Kruununmaan päiväkodin laajennus/ Vehkojan päiväkodin peruskorjaus */**	800	-4 500	-200	-3 000	-1 300			-150
Pohjoispuiston koulun julkisivujen, tekniikan ja perustusten peruskorjaus **		-3 500	-500	-1 500	-1 500			
Ridasjärven koulun peruskorjaus *		-1 600				-100	-1 500	

Taulukko 7. Talonrakennusinvestoinnit (Hyvinkään kaupungin talousarvio 2026)

Peruskorjausinvestointien arviot (Taulukko 8) on laadittu siten, että Tilakeskus on arvioinut kiinteistöjen kuntuu-
toluokan ennakkoidun heikkenemisen tarkastelujaksolla 2026–2040. Arvioissa on oletettu rakennusten kulu-
misen olevan keskimäärin 1,75 % jälleenhankinta-arvosta vuodessa. Investointimäärät on laskettu rakennus-
ten bruttoneliöiden perusteella. Kustannusarviot on alla olevassa taulukossa esitetty nykyhintatasossa, eikä
niihin ole sisällytetty oletuksia tulevasta kustannustason muutoksesta.

PERUSKORJAUSINVESTOINNIT (x1000)																
Palveluverkkoselvityksen opetustoimen ja varhaiskasvatuksen kiinteistöt																
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	
Aamutuulen päiväkot																
Aittatien päiväkot									-60	-2 500						
Anttilan koulu ja päiväkot											-100	-4 500				
Aseman koulu																
Hakalan talo					-530	-15 000										
Hangonsillan päiväkot																
Hiidenkiukaan päiväkot		-200	-3 000													
Hyvinkään kylän koulu *			-300	-9 700		-20	-400									
Hämeenkadun koulu																
Kaupunkisillan päiväkot														-70	-3 250	
Kenttämäen päiväkot																
Keskuslukio Kipinä																
Kruununmaan päiväkot												-70	-2 000			
Kruunupuiston päiväkot							-50	-1 500								
Kytäjän koulu						-30	-1 500									
Martinkaaren päiväkot																
Martin päiväkot												-60	-2 400			
Martintalo									-700	-20 000						
Metsäkaltevan koulu																
Metsäkuusen päiväkot									-60	-1 700						
Nopon koulu			-60	-1 700												
Paavolan koulu																
Paavolatalo																
Pohjoispuiston koulu **	-470	-10 000	-10 000													
Punaajan päiväkot								-70	-2 000							
Puolimatkan koulu														-500	-17 000	
Päiväpirtti																
Ridasjärven koulu				-100	-1 500											
Riemurinteen päiväkot																
Talvisillan koulu ja päiväkot																
Tanssikallion päiväkot														-75	-3 250	
Tapainlinnan koulu																
Vehkojan koulu	-200	-3 000	-2 000								-350	-15 000				
Vehkojan päiväkot		-4 500														
Vilinä																

* kivioulu 2029, puukoulu 2032

** uuden kuntoarvion mukaan

Taulukko 8. Peruskorjausinvestointien arvioitu laajuus ja ajoittuminen palveluverkkoselvityksen eri kiinteis-
töissä, mikäli ne pysyvät omistuksessa (Tilakeskus 11/2025)

Palveluverkkovaihtoehtojen kiinteistökustannukset

Palveluverkkovaihtoehtojen kustannuslaskenta on tehty nykyisen palveluverkon pohjalta siten, että kussa-
kin vaihtoehtossa huomioidaan vaihtoehtoon liittyvät muutokset rakennuksiin, investointitarpeisiin ja tilan-
käyttöön. Vaihtoehtot eroavat toisistaan sen mukaan, mistä kiinteistöistä luovutaan, mihin kohteisiin kohdis-
tuu peruskorjauksia tai laajennuksia. Talonrakennusinvestoinnit on huomioitu vaihtoehtojen siltä osin, kun
ne eivät ole ristiriidassa vaihtoehdon muutoksien kanssa. Laskennan perusteella nykyinen palveluverkko il-
man suunnitelmia kiinteistöjen yhdistymisistä tai luopumisista aiheuttaa eniten kiinteistökustannuksia, kun
tarkastellaan aikaväliä 2026–2040.

Eri palveluverkkovaihtoehtot sisältävät kiinteistöjen osalta muutoksia, jotka toistuvat jokaisessa vaihtoeh-
dossa. Nämä pohjaehdotuksen mukaiset muutokset ovat jokaisen vaihtoehdon laskennassa samoin oletuksien
mukana. Nämä ovat Vilinän valmistumisesta aiheutuvat Aseman koulun ja Hangonsillan päiväkodin toimin-
nan siirtyminen uusiin tiloihin, Vehkojan ja Riemurinteen päiväkotien toiminnasta luopuminen sekä Kruunun-
maan päiväkodin, Aamutuulen päiväkodin ja Metsäkaltevan koulun laajennuksista luopumiset. Laskennan ul-
kopuolelle on jätetty jokaiseen vaihtoehtoon kuuluvat Hakalan kirjaston toiminnasta luopuminen sekä Vä-
lenojan ja Viertolan kentän huoltorakennuksen (Viertolan nuorisotilan) luopuminen.

Kunkin palveluverkkovaihtoehdon kustannukset on esitetty diskontattuina kokonaiskustannuksina vuoteen 2025 tarkastelujaksolta 2026–2040. Kustannukset sisältävät sekä ylläpitokustannukset ja laskennalliset pääomakustannukset, jotka muokkautuvat teknisen ja jälleenhankinta-arvon kehityksen mukaan arvioidun investointitarpeen perusteella. Vaihtoehtojen väliset kustannuserot syntyvät erityisesti peruskorjausten määrästä ja ajoituksesta sekä mahdollisista kiinteistöjen luopumisista. Kussakin vaihtoehdossa palveluverkon kiinteistökanta pysyy muutosten ulkopuolelle jäävien kiinteistön osalta ennallaan ja Tilakeskuksen pitkän aikavälin kunnossapito- ja peruskorjaussuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutuvat suunnitellusti.

Vaihtoehdot	Diskontatut kiinteistö-kustannukset (2026–2040)	Kiinteistöjen keskeiset muutokset
Nykytilanne (ei muutoksia)	231 486 087	
Vaihtoehto 1.	206 988 327	Hakalantalosta luopuminen (2031) Hyvinkäänkylän koulusta luopuminen (2030) Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luopuminen (2032) Uusi yhtenäiskoulu (2032)
Vaihtoehto 2.	212 498 861	Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkodeista luopuminen (2035) Hyvinkäänkylän koulusta luopuminen (2030)
Vaihtoehto 3.	208 329 410	Kruununpuiston päiväkodista luopuminen (2031) Hakalantalosta luopuminen (2031)
Vaihtoehto 4	212 285 678	Hiidenkiukaan ja Metsäkuusen päiväkodeista luopuminen (2035) Hyvinkäänkylän, Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luopuminen (2032) Uusi yhtenäiskoulu (2032)
Vaihtoehto 5	207 375 920	Hakalantalosta luopuminen (2031) Puolimatkan ja Vehkojan kouluista luopuminen (2032) Uusi yhtenäiskoulu (2032)
Vaihtoehto 6.	203 656 748	Hakalantalosta luopuminen (2031) Hyvinkäänkylän koulusta luopuminen (2030)

Taulukko 9. Palveluverkkovaihtoehtojen arvioidut kustannukset aikaväliltä 2026–2040 diskontattuna vuoteen 2025. Lukuja tulee tarkastella yhdessä lapsi- ja henkilöstövaikutusten, saavutettavuuden ja muiden tekijöiden kanssa.

Yllä olevassa taulukossa esitetyt eri vaihtoehtojen diskontatut kustannukset havainnollistavat, miten vaihtoehdossa esitetyt kiinteistömuutokset vaikuttavat kustannusten ajoittumiseen ja kertymiseen koko palveluverkon tasolla vuodessa 2025 tarkasteltuna. Tarkastelu perustuu yhtenäisiin laskentaolettamuksiin, joissa on huomioitu sisäisen vuokran rakenne, sen kehitys, kiinteistöjen pitkän aikavälin suunnitelma niiden pinta-alan ja kuntoluokan mukaan sekä arvioidut purkukustannukset niissä tilanteissa, joissa kiinteistöstä luovutaan. Lukuja tulkittaessa on huomioitava, että ne eivät kuvaa yksinään kustannustehokkuutta, tilojen käyttöastetta tai toiminnallista soveltuvuutta, minkä vuoksi niitä tulee tarkastella yhdessä lapsi- ja henkilöstövaikutusten, saavutettavuuden ja muiden tekijöiden kanssa.

Palveluverkkovaihtoehdot 1, 4 ja 5 sisältävät uuden yhtenäiskoulun joko Hyvinkäänkylän, Puolimatkan ja Vehkojan koulujen tai Puolimatkan ja Vehkojan koulujen tilalle. Uudiskoulun kustannusarvio on laadittu palveluverkkoselvitykseen Tilakeskuksen toimesta suuruusluokkatason tarkasteluna, mikä näkyy taulukossa 10. Laskennan tavoitteena on arvioida uudiskouluratkaisun taloudellisia vaikutuksia niissä palveluverkkovaihtoehdoissa (vaihtoehdot 1, 4 ja 5), joissa nykyisiä koulukiinteistöjä tutkitaan korvattavan uudella koulurakennuksella.

Kyseessä ei ole investointi- tai käyttötalouslaskelma, vaan vertailulaskenta mahdollisen jatkovalmistelun pohjaksi. Arvio uudiskoulun kustannuksista on mukana palveluverkkovaihtoehtojen arvioituissa diskontatuissa kustannuksissa. Uudiskoulun kustannusarvion tulkinnessa on hyvä huomioida, että kustannukset alkavat laskennassa vuodesta 2032 ja päättyvät vuoteen 2040 skenaariossa, joissa uudiskoulu on mukana.

Laskennassa on tarkasteltu investointi-, ylläpito-, pääoma- ja purkukustannuksia. Uudiskoulun mitoitus perustuu oppilasmäärään ja laskennalliseen pinta-alaoletukseen (brm²/oppilas). Käytetyt yksikköhinnat on johdettu Hyvinkään kaupungin uudehkojen koulurakennusten toteutuneista kustannuksista. Referenssikohteina on hyödynnetty muun muassa Kipinän ja Tapainlinnan koulua sekä olemassa olevien koulujen (Puolimatka, Vehkoja ja Hyvinkäänkylä) ylläpitokustannuksia. Investointikustannuksen laskennassa on käytetty muun muassa Vilinää referenssikohteena.

Uudiskoulun kustannuslaskennassa on huomioitu koulujen yhdistymisestä syntyvä kustannustehokkuus. Tehokkuuden oletetaan paranevan, kun usean erillisen koulun toiminta kootaan yhteen uuteen koulurakennukseen. Tehostuminen perustuu rakennusten määrän ja kokonaispinta-alan pienenemiseen sekä toimintojen keskittämiseen yhteen yksikköön.

Mahdolliset purkukustannukset on tässä vaiheessa karkeasti arvioitu parhaan käytettävissä olevan tiedon perusteella. Purkukustannusten arvioimisessa on käytetty aiemmin toteutuneiden purkuhankkeiden kustannustasoa sekä pyritty arvioimaan kohteiden rakennusvuosiin perustuen mahdolliset haitta-ainemäärät. Arvio sisältää rakennusten täydellisen purkamisen, mahdollisten haitta-aineiden käsittelyn sekä piha- ja perustusrakenteiden poiston. Arvio ei sisällä mahdollisia maaperän kunnostustoimenpiteitä.

	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 4	Vaihtoehto 5
Keskeiset muutokset	Hyvinkäänkylän, Puolimatkan ja Vehkojan koulut yhdistyvät uudeksi yhtenäiskouluksi	Hyvinkäänkylän, Puolimatkan ja Vehkojan koulut yhdistyvät uudeksi yhtenäiskouluksi	Puolimatkan ja Vehkojan koulut yhdistyvät uudeksi yhtenäiskouluksi
Oppilasmäärä (väestöennusteen perusteella)	974	762	702
Laajuus: brm ²	12 000	9 100	8 400
Koulujen pinta-alamuutos (brm ²) % skenaariossa	- 40 %	- 55 %	- 45 %
Koulujen oppilasmuutos % skenaariossa	- 15 %	- 24 %	- 28 %
Investointikustannus € ALV 0 %	40 M	31 M	29 M
Ylläpitokustannukset € / v	0,19 M	0,12 M	0,13 M
Käyttäjäpalvelut € / v (siivous & ateriapalvelut)	0,6 M	0,5 M	0,4 M
Mahdolliset purkukustannukset €	1,7 M	1,7 M	1,3 M
Poisjäävät peruskorjaukset €	Peruskorjaukset: Puolimatka; 17,5 M Vehkoja; 20,6 M Hyvinkäänkylä; 10,4 M Hakalantalo; 15,5 M yht. 64 M	Peruskorjaukset: Puolimatka; 17,5 M Vehkoja; 20,6 M Hyvinkäänkylä; 10,4 M yht. 49 M	Peruskorjaukset: Puolimatka; 17,5 M Vehkoja; 20,6 M Hakalantalo; 15,5 M yht. 54 M

Taulukko 10. Mahdollisen uudiskoulun alustavat kustannusarviot skenaarioissa 1, 4 ja 5

Kiinteistöjen tonttiarvot

Kiinteistöistä luopumiseen liittyy myös mahdollinen tonttiarvo, jolla voi olla vaikutusta palveluverkkovaihtoehtojen kokonaiskustannuksiin. Tässä selvityksessä tonttiarvoja ei ole sisällytetty varsinaiseen kustannusvertailuun, vaan ne on tarkasteltu erillisenä lisäanalyysinä taulukossa 11.

Tonttien käyttötarkoituksen muuttaminen riippuu useista tekijöistä, kuten kaavoituksen edellytyksistä, markkinatilanteesta ja ajankohdasta, eikä niitä voida pitää varmoina tai välittöminä tulovirtoina palveluverkkopäästösten yhteydessä. Tonttiarvot voivat kuitenkin pitkällä aikavälillä parantaa niiden vaihtoehtojen taloudellista kokonaisvaikutusta, joissa laajoja kiinteistöjä vapautuu muuhun käyttöön.

Koska tonttiarvojen realisoituminen on epävarmaa ja ajallisesti vaikeasti ennakoitavaa, niitä ei ole käytetty vaihtoehtojen ensisijaisena vertailuperusteena, vaan ne täydentävät kokonaiskuvaa palveluverkkoratkaisujen pitkän aikavälin taloudellisista vaikutuksista.

	Kohde	ARVIO ARVOSTA	vaihtoehdot, joissa kohteesta luovutaan ja purkukustannukset otetaan huomioon
1	Hakalantalo	1 500 000	V1, V3, V5, V6
2	Hyvinkäänkylän koulu	750 000	V1, V2, V4, V6
3	Metsäkuusen päiväkoti	120 000	V2, V4
4	Nopon koulu	100 000	V1, V2, V3, V4, V5, V6
5	Puolimatkan koulu	2 550 000	V1, V4, V5
6	Ridasjärven koulu	200 000	V1, V2, V3, V4, V5, V6
7	Vehkojan koulu	(1 250 000)	V1, V4, V5
8	Vehkojan päiväkoti	575 000	V1, V2, V3, V4, V5, V6
9	Kruununpuiston päiväkoti	300 000	V3

Taulukko 11. Alustavat arviot tonttiarvoista eri palveluverkkovaihtoehtoisissa niiden koulujen ja päiväkotien osalta, joista sivistystoimi luopuu.

Em. tonttiarvojen pohjaksi laadittu alustava arvio kiinteistöjen mahdollisesta muutoksesta:

1. Hakalantalo; Asumisen aluetta.
2. Hyvinkäänkylän koulu; Asumisen aluetta, vanhemman koulurakennuksen käyttötarkoituksen muutos mahdollistetaan ja koulurakennus myydään.
3. Metsäkuusen päiväkoti; Asumisen aluetta.
4. Nopon koulu; Käyttötarkoituksen muutos mahdollistetaan, rakennus myydään ja maa-alue vuokrataan, pelikenttä eriytetään.
5. Puolimatkan koulu; Asumisen aluetta.
6. Ridasjärven koulu; Käyttötarkoituksen muutos mahdollistetaan, rakennus ja maa-alue myydään.
7. Vehkojan koulu; Säilyy koulukäytössä, arvioidaan mahdollisuus muuttaa osa alueesta asumisen alueeksi, mikäli koulun tonttia ei kokonaisuudessaan tarvita.
8. Vehkojan päiväkoti; Asumisen aluetta.
9. Kruununpuiston päiväkoti; Asumisen aluetta.

Henkilöstövaikutukset

Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstövaikutusten arviointi

Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannuksissa ei synny välittömiä säästöjä, vaikka palveluverkkoa tiivistetään ja tilatehokkuutta parannetaan. Tämä johtuu siitä, että varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstömitoitus sitoo henkilöstömäärän suoraan lasten lukumäärään, ikärakenteeseen ja tuen tarpeisiin. Mitoitusta ei voida keventää yksikkökoon tai tilatehokkuuden perusteella, joten henkilöstöä tarvitaan saman verran, vaikka toimintoja järjestettäisiin aiempaa tiiviimmin. Täyttöasteen nousu voi joissakin tilanteissa tuottaa välillisiä hyötyjä, jos vajaakäyttöiset ryhmät vähenevät ja ryhmärakenteet tasoittuvat, jolloin henkilöstö voidaan kohdentaa tehokkaammin ja sijaistarve pienenee.

Uusien tai laajenevien yksiköiden, kuten Vilinän, käyttöönotto ei sellaisenaan tuota henkilöstösäästöjä. Sulkeutuvista tai toiminnaltaan supistuvista yksiköistä henkilöstö siirtyy uusiin tiloihin, jolloin henkilöstömäärä säilyy kokonaisuutena ennallaan, vaikka palveluverkko rakenteellisesti muuttuu.

Vaikka suoria säästöjä ei synny, palveluverkon muutoksilla voi olla pidemmällä aikavälillä välillisiä ja rakenteellisia henkilöstövaikutuksia, jotka hillitsevät kustannusten kasvua ja tehostavat toimintaa. Säästöpotentiaalia syntyy erityisesti silloin, kun toimintaa keskitetään suurempiin yksiköihin, mikä tehostaa hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstön sekä varahenkilöresurssien kohdentamista ja vähentää päällekkäisiä järjestelyjä. Myös ryhmä- ja henkilöstörakenteiden suunnitelmallinen muodostaminen lasten iän ja tuen tarpeiden mukaan parantaa resurssien käyttöä. Vajaakäyttöisten ryhmien vähentyessä henkilöstöresurssit voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Lisäksi henkilöstön joustavampi sijoittelu yksiköiden välillä helpottaa arjen vaihteluihin reagoimista ja vähentää tilapäisjärjestelyjen tarvetta. Suuremmissa yksiköissä lapsimäärän vaihtelut tasaantuvat, mikä pienentää sijaistarvetta ja vähentää määräaikaista työsuhteita, ja keskitetty varahenkilöjärjestelmä mahdollistaa henkilöstön tehokkaan ja nopean kohdentamisen ilman ylimääräisiä rekrytointeja.

Palveluverkon tiivistyessä osa tehtävistä voi vähentyä, muuntua tai poistua kokonaan, kun yksikkörakenne selkeytyy ja yksikkökoot kasvavat. Rakenteelliset muutokset mahdollistavat toiminnan sujuvoittamisen ja päällekkäisten tehtävien karsimisen. Arvio henkilöstökustannuksiin kohdistuvista vaikutuksista on vaihtoehdon mukaan noin 345 000–460 000 euroa. Laskennallinen säästö kertyy palveluverkkosuunnitelman toteutuksen aikana, eikä arvio sisälly mitään oletuksia mahdollisista palkka- tai indeksikorotuksista.

Talvisillan päiväkodin siirtyminen palvelusetelituotantoon pienentää kaupungin kokonaiskustannuksia arviolta noin 40 000 euroa vuodessa. Arvio perustuu vertailuun kunnallisen varhaiskasvatuksen alle ja yli 3-vuotiaiden yksikkökustannusten sekä vastaavien palvelusetelipaikkojen kustannusten välillä. Laskelmassa on käytetty vuoden 2026 paikkamäärää kyseisessä yksikössä.

Alla olevassa taulukossa on esitetty nykyisen palveluverkon mukaiset henkilöstökustannukset sekä vaihtoehtoisin arvioidut kustannussäästöt nykyiseen palveluverkkoon nähden.

Vaihtoehdot	Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannukset
Nykyinen palveluverkko	18 835 251
Vaihtoehto 1.	18 450 906
Vaihtoehto 2.	18 372 880
Vaihtoehto 3.	18 403 087
Vaihtoehto 4	18 372 880
Vaihtoehto 5	18 489 919
Vaihtoehto 6.	18 450 906

Taulukko 12. Varhaiskasvatuksen arvio henkilöstökustannuksista

Perusopetuksen henkilöstövaikutusten arviointi

Perusopetuksen henkilöstökustannukset on arvioitu kokonaisuutena ajanjaksolle 2027–2040. Kustannuksia on verrattu nykyisen palveluverkon aikana toteutuneisiin henkilöstökustannuksiin, eikä laskelmissa ole otettu huomioon palkan- tai indeksikorotuksia. Kustannusvaikutuksella tarkoitetaan koko tarkastelujaksolla kertyvää yhteenlaskettua kustannusvaikutusta, joka syntyy henkilöstötarpeen vähenemisestä perusopetusikäisten lasten määrän ennustetun laskun myötä.

Perusopetusikäisten oppilaiden määrän vähenemisellä on suoraviivainen vaikutus henkilöstöresurssien tarpeeseen. Tämän vuoksi sopeutusta on välttämätöntä tehdä myös ilman palveluverkkouudistusta, sillä henkilöstöresurssia olisi joka tapauksessa ollut tarpeen sopeuttaa vastaamaan laskevaa oppilasmäärää. Laskennallisesti sopeutustarve pelkästään nykyisellä palveluverkolla olisi tarkastelujaksolla vuosina 2027–2036 noin 0,6 milj. euroa. Palveluverkkoselvityksen myötä on pyritty suunnittelemaan kouluverkkoa toimivammaksi ennustetulle tulevalle lapsimäärälle.

Palveluverkkovaihtoehtojen myötä, on mahdollista saavuttaa hieman enemmän kustannussäästöä, kuin jos pidettäisiin voimassa nykyinen palveluverkko. Ensimmäisen vaihtoehdon osalta kustannusvaikutus olisi kokonaisuudessaan noin 0,7 milj. euroa, toisen vaihtoehdon osalta noin 0,39 milj. euroa, kolmannen vaihtoehdon osalta noin 0,43 milj. euroa, neljännen vaihtoehdon osalta noin 0,56 milj. euroa, viidennen vaihtoehdon osalta noin 0,6 milj. euroa ja kuudennen vaihtoehdon osalta noin 0,52 milj. euroa.

Oppilasmäärän ennuste on jokaisessa vaihtoehdossa sama, jolloin henkilöstötarpeen kokonaisehditys pysyy linjassa riippumatta valitusta palveluverkon rakenteesta. Joissakin vaihtoehdoissa syntyy kuitenkin suurempia vaikutuksia toimenpiteiden rakenteellisten kiinteistömuutosten, kuten koulujen yhdistämisten vuoksi.

Arvioitujen säästöjen toteuttamisessa ei ole vielä tehty päätöksiä yksittäisistä toimenpiteistä. Tavoitteena on kuitenkin ensisijaisesti sopeuttaa henkilöstömäärää mahdollisimman hallitusti hyödyntämällä luonnollista poistumaa, kuten eläköitymisiä, sekä määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisiä. Tällä pyritään siihen,

että henkilöstörakenteen muutokset voidaan toteuttaa asteittain ja ennakoidusti koko tarkastelujakson aikana.

Alla olevassa taulukossa on esitetty nykyisen palveluverkon mukaiset henkilöstökustannukset sekä vaihtoehtoisin arvioidut kustannussäästöt nykyiseen palveluverkkoon nähden.

Vaihtoehdot	Perusopetuksen henkilöstökustannukset
Nykyinen palveluverkko	28 194 308
Vaihtoehto 1.	27 494 165
Vaihtoehto 2.	27 808 380
Vaihtoehto 3.	27 767 406
Vaihtoehto 4	27 629 437
Vaihtoehto 5	27 588 463
Vaihtoehto 6.	27 673 109

Taulukko 13. Perusopetuksen arvio henkilöstökustannuksista

Kustannusvaikutusarviot yhteensä

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kiinteistö- ja henkilöstövaikutukset toteutuvat asteittain. Alla kuvatussa taulukossa on koonti näistä kustannusvaikutuksista.

Vaihtoehdot	Diskontatut kiinteistökustannukset	Perusopetuksen henkilöstökustannukset	Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannukset	Yhteensä
Nykyinen palveluverkko	225 139 963	28 194 308	18 835 251	272 169 522
Vaihtoehto 1.	206 988 327	27 494 165	18 450 906	252 933 398
Vaihtoehto 2.	212 498 861	27 808 380	18 372 880	258 680 121
Vaihtoehto 3.	208 329 410	27 767 406	18 403 087	254 499 903
Vaihtoehto 4	212 285 678	27 629 437	18 372 880	258 287 995
Vaihtoehto 5	207 375 920	27 588 463	18 489 919	253 454 302
Vaihtoehto 6.	203 656 748	27 673 109	18 450 906	249 780 763

Taulukko 14. Kustannusvaikutusarviot yhteensä